

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

leto: XXXIX marec 2007 številka: 3

Vihornik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 2,90 € (695,00 SIT)

naslovna tema

Uredniški odbor ocenil letnik 2006

kmetijstvo

Opuščene poljščine

čebelarstvo

Apel za pravilno uporabo FFS

ljudje in dogodki

Dobrodelne dejavnosti

Uredniški odbor ocenil *Viharnik*, letnik 2006

Ida Robnik

Letošnjo prvo sejo je Uredniški odbor za izdajanje *Viharnika* namenil pregledu lanskoletnega dela in pripravi vsebinske zasnove za leto 2007.

V enajstih izdajah smo skupaj pripravili 384 strani berljivega čtiva, opremljenega s fotografijami. Naslovnice so tudi v letu 2006 označevale glavne teme oziroma dogodke v mesecu izi-

da, v marčevski številki pa smo uresničili željo po več barvnih straneh in dodali barvni vložek v sredini. Odziv je bil pozitiven in pohvalen.

Vsebina posamezne izdaje je bila v skladu z vsebinsko zasnovo zložena v rubrike. Največ prispevkov je bilo s področja gozdarstva; zabeležili smo vse glavne dogodke tako iz Gozd-

nega gospodarstva kot iz Zavoda za gozdove. Ostale rubrike so bile zapolnjene približno tako kot v preteklem letu. Posebno skrbno smo zbirali teme za barvni sredinski vložek, kamor smo uvrščali vsebino z raznih prireditev, značilnih za posamezni mesec, ali razne dogodke iz naših krajev, katerim so bile priložene primerne

fotografije. Barvne strani smo uporabili tudi za oglaševanje, ker je bila to običajno želja oglaševalcev. Decembrsko izdajo smo pripravili v znamenju praznikov, dodali koledar, ki ga je sponzoriral ZIP center, in za naročnike simbolično darilo – pikapolonico.

Tudi v letu 2007 bomo nadaljevali s konceptom ustaljenih rubrik, dodali pa smo že nekaj razvedrilnih tem, npr. horoskop, občasno križanko ipd. V bližnji prihodnosti želimo obravnavati še en vložek, to pomeni dodatne štiri strani, in se tako počasi približati kvaliteti primerljivih revij.

Sestanek je uredniški odbor zaključil s sklepno mislijo, da je *Viharnik* iz leta v leto boljši, vsebine privlačne, oblika dopadljiva.

Prihodnje leto je jubilejno – štiridesetletnica izdajanja *Viharnika*. Obeležili ga bomo z jubilejno številko in to primerno proslavili.

Z leve: Jože Repas, Tone Potočnik, Branko Širnik, Ida Robnik, Franc Jurač, Marta Krejan, Silvo Pritrznik, Gorazd Mlinšek, Davorin Petrovič

Okrogla miza »Gozdarstvo v obdobju 2007–2013 – priložnosti in ovire«

Ida Robnik

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je organizirala okro-

glo mizo na temo »Gozdarstvo v obdobju 2007–2013 – pri-

ložnosti in ovire« z osrednjim tematskim področjem gozdne

ceste, dne 28. februarja v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Na okrogli mizi so sodelovali predstavniki KGZ Slovenije in Območne enote KGZ Slovenj Gradec, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, vladne službe za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Zavoda za gozdove Slovenije, vabljeni pa so bili tudi župani koroških občin, vendar se je razprave udeležil le župan občine Črna na Koroškem.

V uvodu sta Štefan Štrekl, predsednik Območne enote KGZ, in Peter Vrisk, predsednik KGZ Slovenije, na kratko predstavila problematiko na področju gozdarstva v regiji in opredelila teme razprave s poudarkom na problemu gradnje in vzdrževanja gozdnih cest na Koroškem. V Sloveniji je ca 12.500 km

gozdnih cest, od tega 1750 km v območju Koroške krajine.

Večina le-teh je bila zgrajenih v letih do 1980, po tem je inten-

zivnost gradnje začela padati in se v letih okoli 1990 skoraj usta-

vila. Sistem zbiranja sredstev za vzdrževanje je bil v tem obdobju dober. Sedaj so viri financiranja gradnje in vzdrževanja gozdnih cest naslednji: del proračuna, pristojbine lastnikov gozdov, občin, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov ter manjši del iz odškodnin po zavarovanju. Teh sredstev se zbere občutno premalo, še posebej za območje Koroške, kjer je gostota teh cest precej večja kot v drugih območjih. Gozdne ceste so sestavni del gozda in so javnega značaja, zato kmetje pričakujejo dodatne vire financiranja. Bilo je nanizanih kar nekaj predlogov, med njimi župan občine Črna meni, da bi morala država del gozdov prenesti v last lokalnih skupnosti in s tem zagotoviti vir sredstev, tehten pa je bil predlog državnega svetnika Rada Krpača, da bi te ceste prekategorižirali v ceste javnega pomena in tako zanje zagotovili proračunska sredstva.

Organizatorji okrogle mize bodo probleme in predloge prenesli na odgovorne naslove v upanju, da bodo čim prej pripravili ustrezne zakonske podlage za rešitev tega perečega problema na Koroškem.

Mag. Jože Marovt, častni član Govedorejskega društva Slovenj Gradec

Franc Jurač

Govedorejsko društvo Slovenj Gradec je na predlog Upravnega odbora v skladu s 37. členom statuta na rednem občnem zboru 17. februarja letos podelilo naziv častnega člana društva mag. Jožetu Marovtu.

Mag. Jože Marovt, univ. dipl. inž. agr. je bil dolgoletni vodja selekcijske službe na takratnem Živinorejskem veterinarskem zavodu Celje in pred upokojitvijo tudi direktor zdajšnjega Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje.

Rejci z območja Mislinjske doline smo ustanovili svoje Govedorejsko društvo aprila 1992. leta. Mag. Jože Marovt je društvu pomagal pri ustanavljanju, razvijanju, utrjeva-

nju ugleda ter imel veliko vlogo pri njegovi razpoznavnosti. Vseskozi je društvo podpiral z razumevanjem razmišljanja rejcev v zvezi z razvojem govedoreje, podpiral je nove pridobitve v govedorejski praksi z jasnim pogledom v bodoči razvoj. Društvo je cenilo njegovo strokovnost in izkušnje. Na sestankih je društvo redno obveščal o novostih s področja proizvodnje, osemenjevanja in reprodukcije, upošteval pri tem tudi predloge drugih članov in iskal rešitve, povezane s programi za izboljšanje posameznih gospodarskih lastnosti. Za glasilo Govedorejec je pisal strokovne članke. Kljub hitremu uveljavljanju črno-bele pasme v naše okolje je s svojimi argumenti uspel, da so

posamezne kmetije, ki so vložile veliko rejskega dela v neko pasmo, le-to ohranile in so danes z vidika razvoja uspešne, kar potrjujejo tudi uvrstitve živali na državni ravni. Iz na-

šega okolja izhaja šampionka državne razstave rjave pasme. Mag. Jože Marovt je deloval v dobro rejcev, razumel je njihove težave in jim vedno skušal pomagati.

Predsednik Govedorejskega društva Slovenj Gradec Matej Skrivarnik izroča listino Častnemu članu mag. Jožetu Marovtu.

V Vuzenici smo obnovili gozdno učno pot Pistrov grad

Besedilo in fotografije: Zdenka Jamnik, univ. dipl. ing. gozd.

Pred osmimi leti smo gozdarji s sodelovanjem z občino Vuzenica uredili in opremili gozdno pot Pistrov grad, ki poteka po obronkih gozdov v neposredni bližini Vuzenice. Pot je dobila ime po ostankih ruševin nekdanjega gradu, kjer je živel in ustvarjal slikar Oskar

Na gozdni učni poti v Vuzenici

Pot gre mimo kulturno-zgodovinskih spomenikov, zato so njeni obiskovalci tudi izletniki od drugod. Ob poti so stebrički z informativnimi tablicami o gozdu in so v pomoč za lažje spoznavanje le-tega, razmišljanje o njem in njegovih vrednotah. Smerokazi, ograja in klopi na poti sprehajalcu omogočajo

Gozdno učno pot Pistrov grad obiskujejo tudi pozimi

človeškega nasilja. Poškodbe na objektih kažejo slab odnos nekaterih posameznikov do gozda in do narave. Kljub poškodbam je bila pot vedno dobro obiskana in je vabila ljudi, ki jih oprema na poti ne moti, ampak spremlja, jih vodi in bogati. Zato smo se gozdarji odločili, da obnovimo poško-

ne tablice iz aluminija (rjava). Pod vznožjem hribčka Štokkogel smo obnovili mizo in klopi, ki jih šolarji z veseljem koristijo pri svojem delu in pouku v gozdu. Ob prehodu čez potoček smo ponovno izdelali okolju prijazen lesen mostiček, ki sprehajalcu omogoča varen korak, okolico pa obogati s svojim lepim videzom. S skromnimi sredstvi in trudom pri sami izdelavi nam je uspelo obnoviti velik del poti in tako zagotoviti prijetno in varno hojo. Pot je vsa leta redno in lepo vzdrževana.

Obiskovalce je obnova poti navdušila. Vsi, ki skrbimo zanjo in smo z njo strokovno povezani, smo veseli vsakega sprehajalca, še posebej tistih, ki vloženo delo znajo ceniti. Osebnost me razveselile pohvale številnih pohodnikov prav v času dela na poti. Obnove poti pa bodo prav gotovo veseli tudi tisti osnovnošolci, ki bodo letos sodelovali na regijskem kvizu o poznavanju gozda. Letošnji kviz, že deseti po vrsti, bo ob Tednu gozdov konec maja na osnovni šoli Vuzenica na naši Gozdni učni poti Pistrov grad.

von Pistor.

Pot se začne pri Štoku, gradu iz 16. stoletja, ki je v času odprtja poti bil še naseljen, danes pa s propadanjem izgublja svojo prvotno podobo in kulturni pomen. Pot se vije skozi gozd do bližnjega hribčka Štokkogel, od koder je čudovit pogled na Vuzenico, na pokrajino Kozjaka in del Pohorja. Nadaljuje se skozi gozd mimo ruševin Pistrovega gradu do naselja nasproti cerkve Device Marije. Možen je ogled cerkve in Slomškove kapelice. Od tu se popotnik vrača po prijetni romarski poti nazaj proti Vuzenici. Pot, ki je dolga dobra 2,5 km, se zaključi pri Valnerjevi kapelici v Spodnjem trgu.

V prvem delu do Pistrovega gradu je pot predvsem poučna, zato jo obiskujejo številni otroci in šolarji, katere velikokrat vodijo gozdarji. Drugi del je bolj sprehajalen in popotnike opozarja na varovalno vlogo gozda. Pot je zelo obiskana, saj se po njej dnevno sprehajajo ljudje, ki jim gozd in narava nudita sprostitev in rekreacijo.

prijetno hojo in dobro počutje. Hrastovi stebrički, klopi in lesena ograja pa so začeli počasi trohneti. Precej poškodb, zlasti na napisnih tablicah, je nastalo tudi kot posledica

dovane stebre, tablice, smerokaze, napise in klopi.

Lepa jesen je omogočila, da smo stebričke v celoti zamenjali in obnovili z macesnovim lesom ter izdelali nove napis-

Iz Gozdne učne poti Pistrov grad je lep razgled na Vuzenico

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Letošnja zima je pravo nasprotje lanski. Tudi predzadnji mesec v zimskem obdobju 2006/2007 ni bil nič kaj zimski. V februarju je prevladovalo za ta letni čas zelo toplo vreme. Na Koroškem smo uživali statistično gledano v 12 jasnih in delno jasnih dnevih. Jasno in deloma jasno nebo so oblaki popolnoma in deloma zakrili v 13 dneh. Snežnih padavin v februarju v dolini nismo imeli. Rahlo je rosil dež v noči s 6. na 7. februar, lokalno različno je še rosilo v dopoldanskem času (7. 2. 2007), čez ves dan je rahlo deževalo 9. februarja, močnejših deževnih padavin pa smo bili deležni v dolini v večernih in nočnih urah iz 12. na 13. februar, pobočja nad 600 m nadmorske višine je pobelil sneg (na vrhovih Pohorja in na višjih predelih planin okoli 20 cm). Dež nas je v dolini močil še v noči iz 25. na 26. februar, višje predele nad 500 m nadmorske višine je ponovno pobelil sneg (med 5 do 15 cm – v nižjih predelih moker in težek), ki pa snegolomov ni povzročil. Najnižje dnevne temperature so bile v prvem tednu februarja v jutranjih urah med -6°C in -4°C , od 16. do 21. februarja pa med -3 in -1°C . Čez dan je bilo sveže prve dni v poročevalskem mesecu, potem pa je sonce postajalo vse močnejše in je zrak po 14. februarju segrelo od 5 do 8°C , na prisojnih legah celo več. V Podpeci je na nadmorski višini 900 m osonečene resave preletaval metulj, rumene metulje so opazili tudi drugje v območju. Živahno je postalo v čebelnjakih, za februar toplo vreme pa je pognalo kri po žilah tudi ptičem, ki so zadnje dni v mesecu v dolini že postali svatovsko živahni. Segrevati so se pričela tudi tla (razen na senčnih severnih predelih), aktivne so postale nekatere pionirske grmovne in drevesne vrste. Na leskah so poleg moških cvetov (dolge rjavorumene viseče mačice) zacveteli že ženski cvetovi (male temnordeče sedeče mačice), kateri običajno poženejo kasneje.

V nižinskih predelih so poleg lesk zacvetele tudi trepetlike.

Kljub toplemu vremenu so Črnjani v Podpeci uspeli zagotoviti zadosti umetnega snega za gradnjo snežnih gradov. Na planoti pod vrhom Pece se je 3. februarja iz različnih krajev Slovenije zbralo 76 umetniško nadarjenih ekip, ki so ustvarile veliko snežnih umetniških stvaritev. Kralj Matjaž in njegova Alenčica tudi letos vsaj nekaj dni nista imela težav s stanovanjsko stisko, saj sta imela na razpolago kar 76 gradov. Kljub velikemu ponujenemu stanovanjskemu razkošju pa sta raje ostala v votlini na Mali Peci, od koder se je kralj Matjaž verjetno zaskrbljeno oziral proti Podpeci, kjer je v državnih gozdovih na štirih sečiščih potekala strojna sečnja. Da sečnja s strojem ni možna povsod in za vsako ceno, še posebno pa na pomlajenih površinah in v neprimernih vremenskih razmerah (razmočena nezmrznjena gozdna tla), smo se prepričali na po strojni sečnji zelo poškodovanem sečišču. Primerna izvedba strojne sečnje je odvisna od dobre priprave objektov, dobrega strojnika, predvsem pa sprotnega vodenja in nadzora izvajanja sečnje in spravila lesa. Poškodovani predeli sečišč so lahko potencialna mesta za prekomerno namnožitev podlubnikov in nastanek žarišč lubadark, zato bodo morali izvajalci del – GG Slovenj Gradec – v predpisanem času urediti in sanirati poškodovane dele le-teh (sanacija poškodovanih predelov mladja, pravičnih poti in popolna izvedba gozdnega reda).

Da sonaravno večnamensko gospodarjenje z gozdom in pravočasna nega mladega gozda z dolgoročnim ciljem negovati stabilen gozd kvalitetnih debelih dreves ni petdeset – ali večletna kaprica slovenskih gozdarjev, so se 7. februarja lahko prepričali lastniki gozdov in drugi obiskovalci med ogledom debele in najvrednejše hlo-

vine najrazličnejših drevesnih vrst na 1. licitaciji slovenske kvalitetne hlodovine. Dražbo zelo vrednega lesa sta ob pomoči Zavoda za gozdove Slovenije in Kmetijskega gozdarskega zavoda Maribor uspešno organizirala Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline in Zveza lastnikov gozdov Slovenije. Dražba je bila tako za lastnike, ponudnike hlodovine, kot organizatorje zelo uspešna. Če vas zanima, kakšno ceno so dosegli najkvalitetnejši lesni sortimenti in kako je potekala dobro obiskana dražba, vzemite v roko februarsko številko *Viharnika* in si ponovno preberite članek o zanimivem dogodku na slovenjegraškem letališču. Zelo zanimivo je bilo srečanje s posameznimi kmeti, ki niso lastniki velikih površin gozda. Kar nekaj med njimi jih je ugotavljalo, da lahko tudi oni na mali gozdni površini s pomočjo pravičnih gojitvenih ukrepov negujejo debelo kvalitetno drevo, za katerega bodo lahko iztržili več kot za večjo količino tanjših dreves. Garancija za dober nakup debelega hloda ni samo v

znano strokovno dejstvo, da listavci niso samo za drva!

Lastnica državnih gozdov je država Republika Slovenija, katero uradno zastopa Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije, s koncesijo pridobljena dela pa v njih po navodilih Zavoda za gozdove Slovenije izvajajo delavci gozdnih gospodarstev. Tako kot za zasebne gozdove gozdarji javne gozdarske službe izdelujejo dolgoročne in letne načrte gospodarjenja in vlaganj tudi za državne gozdove. Za boljšo in kvalitetno izvedbo z letnim načrtom načrtovanih del je potrebno predhodno medsebojno usklajevanje vseh, ki aktivno gospodarijo v gozdu. Tako smo se 14. februarja v prostorih koroške javne gozdarske službe na usklajevalnem sestanku sestali predstavniki ZGS OE Slovenj Gradec, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije, GG Slovenj Gradec in Koroške gozdarske zadruga, da smo uskladili načrtovana dela v »skladovih« gozdovih v letu 2007.

Urejeno sečišče po končani strojni sečnji

kvaliteti zdravega drevesa. Dober izkupiček je odvisen predvsem od pametnega kupca, ki zna z nadaljnjo namensko obdelavo dolgoročno in raznoliko ovrednotiti vsak del kvalitetnega debelega hloda. Marsikdo od kmetov je po končani dražbi ugotovil gozdarjem že dolgo

Koroška regija je med najbolj gozdnatimi območji Slovenije, zato je gozdarstvo, pa tudi kmetijstvo, v njej med pomembnimi gospodarskimi panogami, katerih razvoj pa ni odvisen samo od lastnih prizadevanj lastnikov in izvajalcev, temveč tudi od državne

in druge pomoči. Za finančno pomoč so izdelani najrazličnejši programi za pridobitev finančnih sredstev – med njimi tudi za razvoj podeželja. Tako je Kmetijska gozdarska zbornica Slovenije 28. februarja 2007 v gostilni Kovač v Podgorju organizirala okroglo mizo z namenom predstaviti

ve programa razvoja podeželja v obdobju od leta 2007 do vključno 2013 za vse, ki sooblikujejo koroško kmetijstvo in gozdarstvo. Na okrogli mizi so sodelovali predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavoda za gozdove Slovenije, lastniki kmetijskih in gozdnih zem-

ljišč, predstavniki lokalnih skupnosti in drugi uporabniki koroškega podeželja. Najbolj vroča tema posvetovanja so bile gozdne ceste, ki so specifične za koroško krajino.

Naj zaključim morda nekoliko suhoparne februarске gozdarske storže z veselo novico. V

dolini so ptiči »ponoreli«, siničji samčki se že veselo ženijo in prepevajo svatovsko pesem, ne vem pa, kako sta ljubezensko naelektrena ruševca in divji petelin. Po neuradnih informacijah poskočnih »jagrov« sta že oblečena v svatovsko perje.

Drugi del

Koroški gozdarski Viharnik v letu 2006

Franček Lasbaher, prof.

Številka 5. Da imajo naši gozdarji posebne ljubljence, spet dokazuje tokratna naslovna tema *Sgermovo smreko smo ponovno izmerili*; za to nalogo je bila potrebna prava množica sodelujočih, kakor pričajo poročila Jerneje Čoderl in njeni natančni posnetki. Tega se dotikajo tudi Mlinškovi aprilski *Informativni gozdarski storži*, namenjeni še zlasti radgorskemu sejmu o lovu, pa tudi izobraževanju z vodilom 'Gozdovi za prihodnost'. S slednjim se je ukvarjala še *Delavnica o negi gozdov* po zapisu Zdenke Jamnik. Sledita zanimiva polemična sestavka; v prvem *Narava ne dela po merilih človeške etike* Tone Pridigar odgovarja M. Konečniku na njegov zapis v prejšnjem Viharniku, Brane Širnik pa zastavlja vprašanje *Zveza malih gozdnih posestnikov – v čigavi službi?* Slovenjgraško gozdno učno pot skupaj z nekaterimi pohodniki hvali Miroslav Žolnir v kratkem spisu *Druga obletnica poti na Rahtelov vrh*. Zlasti pri konjih pogosti Tetanus obravnava M. Sušec, M. Bauer pa še enkrat zadovoljno sporoča: *Pričenja se čebelarstva sezona*; pri tem se mu je zapisal enak naslov kot že aprila, v tokratnem prispevku pa obravnava čebelarjevo delo v maju. Jubilejni zapis *Gospodu Jožetu za 80-letnico* Leopold Korat posveča stanovskemu tovarišu mežiškemu župniku Lodrantu. G. Mlinšek ima še prispevek *Mizarski mojster Alojz Rek starejši*, v katerem beremo tudi o njegovem sodelovanju z lesarsko šolo v Slovenj Gradcu. Peter Cesar nam poroča, da so v

Slovenj Gradcu *Ob dnevu zemlje 22. aprila* odprli obnovljeni železniški most in kolesarsko pot po opuščeni železniški progi proti Dravogradu. Duška Kotnik objavlja poročilo *Upravna enota Slovenj Gradec v letu 2005*. F. Jurač v sestavku *Mladi spoznavajo poklice* piše o zadavnem projektne dnevu na šmarški šoli, v potopisu *Minulo delo* pa nas M. Čuješ skupaj s pihalnim orkestrom ravnških železarjev vodi med njihovimi nastopi v Španiji. Metka Tajzel nas pod naslovom *Prebujanje kralja Matjaža pod Peco* podrobno seznanja še z drugim koroškim središčem za naravoslovne dejavnosti v šolah, tistim v Domu Peca nad Mežico. *Nekaj spominov na osnovno šolo v Slovenj Gradcu pred 50 leti* nam je napisal M. Krevh. Sklepni fotozapis *Druga obletnica žagalnice Otiški vrh* je delo F. Jurača.

Številka 6. Gorazd Mlinšek tu na prvo mesto postavlja prispevek *Teden gozdov – gozdovi za prihodnost* s podnaslovom *9. koroški kviz o poznavanju gozda*; udeležilo se ga je nič manj kot 13 osnovnih šol, od katerih je prvo mesto pripadlo podgorski. Temu sledi njegov fotozapis *Koroško gozdarsko društvo v Pahernikovih gozdovih*, kmalu zatem pa glej: moja želja se je že izpolnila – *Informativni gozdarski storži v maju* imajo s poudarjenim tiskom lepo razvidne začetne vsebinske sklope, med katerimi izstopajo številne dejavnosti za ozaščanje prebivalstva. *Forum za nacionalni gozdni program* nam opiše Branko Gradišnik

z izhodiščem, da več kot 60 % Slovenije zavzemajo gozdovi. Zatem lahko beremo Rebernikovo nadaljevanko *Zgodbe in spomini iz revirja*, M. Tretjak pa nas seznanja z *Združenjem rejcev konj na Koroškem*, kakršno že deset let deluje tudi v Mislinjski dolini. Ana Mager poroča o *Ekскурziji na Primorsko* društva kmetič Mežiške doline. T. Pridigar objavlja *Gospodarjenje z loviščem*, Ida Robnik pa barvni vstavek *60 let lovske družine Slovenj Gradec*. *Junij je najlepši čebelarški mesec*, nas prepričuje J. Bauer. M. Sušec obravnava *Naduho pri konjih*, *Lysko boreliozo* pri ljudeh pa Metka Markovič. Lep potopis *Vožnja z vlakom in obisk galerije osnovnošolcev iz Črne v Slovenj Gradcu* je delo učiteljice Marine Krivonog. Jerica Mrzel spomine na Ljubo Prenner obuja pod uvidevnim svetopisemskim naslovom *"Bog je ustvaril človeka po lastni podobi"*. S. Hovnik poroča tudi o razstavi v Črni *Znamke na panjskih končnicah* iz znamenite zbirke Matevža Čarfa.

Številka 7. Uvodni del *Pet let gozdarskega pevskega zbora Stezice* je prispeval Mika Medved. Urednica nadaljuje fotozapis *Strojna sečnja*. G. Mlinšek svoje menda ne spet majske *Storže*, saj so na vrsti že junijski, osredotoča na gojenje in varstvo gozdov ter na tokratno sodelovanje s prevajalsko šolo. Od dveh čebelarških strani prva pripada J. Bauerju (*Poletje v čebelnjaku*), druga pa Jelki Sedar s *Čebelarstvo šolo* nad Ravnami na kmetiji Ajnžik. O ljudskem pesniku,

pisatelju in glasbeniku z imenom *Jože Krajnc – Ameršek* iz Šentilja pripoveduje J. Potočnik: sodeloval je v knjigi Hvalnica Pohorju, pisal je tudi za Viharnik, npr. Reka Mislinja in žage pred vojno. Potočnikov je še naslednji spis *Utrinki iz zgodovine občine Mislinja*, od tod je še Juračev fotozapis *V Mislinji so tekmovali gozdni delavci*. Isti avtor objavlja še enega – *Najevska lipa 2006*. Iz obsežnega sklopa S. Hovnika omenjam *Tri stoletja lekarne Slovenj Gradec*, *Pohod po poteh XIV. divizije*, *Koncert orkestrrov in pedagogov Glasbene šole Slovenj Gradec*. Stalna sodelavka M. Cigler nas celo razveseljuje s *Humoresko* v obliki pisem urednici. Preseneča nas tudi z zapisom *Anton Breznik iz Ihana, 1881–1949*, duhovnik in pomemben jezikoslovec. Pripominjam, da drugi viri zanj navajajo letnico smrti 1944.

Številka 8-9. Edina dvojna številka s 40 stranmi od povprečnega obsega odstopa za osem strani. Zlasti ob tej naslovnici pogrešam podatek, kje je bilo posneto nenavadno, v skupno deblo zraščeno sožitje med smreko in brezo. Začetni zapis Franca Hudrapa *Tekmovanje lastnikov gozdov z motorno žago* nas obvešča, da so se Korošci na njem v Gornji Radgoni z zmago Janka Mazeja odlično uvrstili. Mlinškovi *Julijski in avgustovski storži* so namenjeni zlasti zatiranju poletnih škodljivcev, njegova pa sta tudi prelep, četudi zelo kratek sestavek *Koteljski čebelarji na Ravenskih dnevih* ter osrednji fotozapis *Gozdarski*

dan v Črni, ki ga z enakim naslovom dopolnjuje še F. Jurač. Pred *Prvimi hladnimi dnevi v čebelnjaku* nas že svari J. Bauer. Prispevek *Obnova gozdnogospodarskega načrta enote Plešivec (2007–2016)* je napisal P. Cesar, Mirko Kumer pa nas seznanja s *Kmetijo Kotnik, najmanjšo v občini Prevalje*. Članek Ane Mager *Peti izbor mlade kmetice leta* nam osrečuje pove, da je ta državni naslov na tekmovanju v Podčetrtku osvojila Anita Štriker s Prevalj. Neda Mandl objavlja zapis *Dojenje* s sklepno oceno, kako je z njim na Koroškem. Pod naslovom *Jubilejni lovski rog* Helena Merkač piše o zborniku Lovskega društva Golavabuka. Rok Gorenšek je prispeval *Spomine na Prežihovega Voranca*, Milena Cigler pa nadaljuje svoje humoristično dopisovanje z urednico Ido Robnik, ki ji pripada sklepni fotozapis *14. srečanje upokojenih koroških gozdarjev*.

Številka 10. Na uvodni notranji strani beremo članek Milana Tretjaka *Ali se gozdarstvu obeta vroča jesen?* Mlinškovi *Septembrski storži* so ob začetku šolskega leta namenjeni zares zlasti med osnovnošolci priljubljenim gozdnim učnim potom. Mirko Cehner nas opozarja na *Začetek naravovarstvene službe v Zavodu za gozdove*. Z Janjo Hanjže tokrat obiščemo *Ekološko kmetijo Rone na Razborju*, z A. Mager pa potujemo na *Izlet društva kmetič na Bavarsko* in se lotevamo *Opravil ob zimskih več-*

erih. Viktorija Barbič in Darja Jeriček sta napisali poročilo *Konec septembra se je zaključil projekt "E znanja na kmetije"*. Milena Tretjak ima sestavka *Zobje pri konjih* in *Žrebetišče Briga v Kočevju*. Za naslovom Rado Krpač sledi, da se je z njim obširno pogovarjala urednica Robnikova. Fotozapisa *Proslavili smo nove cestne pridobitve ter 900 let Šmartna – Predivo časa* o obsežnem zgodovinskem zborniku in veliki razstavi v mestnem muzeju je prispeval S. Hovnik, spis *Znamenje ob cesti – spomin na minule čase in ljudi* pa R. Rebernik. L. Korat opisuje *Praznik župnije sv. Urha v Podgorju*, že na prvi in zadnji strani pa kot napovedano naslovno temo občudujemo *Barvito bučno jesen* (dogajala se je ob starotrškem kulturnem domu) Tatjana K. Košan.

Številka 11. Med ne ravno obilno gobjo letino so gozdarji v Jazbini našli velikansko gobo z obsegom 170 cm, uvodoma sporoča G. Mlinšek, zatem pa opiše *60 let Lovske družine Prežihovo*. *Oktobrske storže* namenja usposabljanju učiteljev biologije za mentorstvo naravoslovnih dejavnosti in strokovnih študijskih krožkov. J. Bauer piše *Novembra čebele že počivajo*, ne pa še Čebelarstvo društvo Kotlje, poroča M. Cehner (*Čebelarji so razvili prapor*). Jože Pratnekar predstavlja *Kmetijsko-gozdarski zavod Celje* s podrobnim opisom njegovih delovnih nalog. M. Cigler je spet bila na *bioprazni-*

ku v Celovcu, Ida Robnik je sodelovala v delavnici *Čustvena inteligenca pri delu*, Tanja Hribšek pa se je udeležila *srečanja skavtov mariborskega območja v Slovenjem Gradcu*. Marjan Čuješ je napisal spomine na *učiteljice in župnika Ludvika Viternika v Javorju*. Prvi del barvnega fotozapisa *Koroško gozdarsko društvo s splavom po Dravi* in drugi del *Lions klub Slovenj Gradec na križarjenju po Dalmaciji* je delo Huberta Dolinška, tretji, *Rastline vsiljivke v naši bližini* pa Mirka Krevha. Prispevek Leopolda Korata ima pomenljiv naslov *10. maša v čast sv. Hubertu, zavetniku lovcev*, naslednji, od Duše Komprej, pa *Folklorna skupina Gozdar se predstavi*. Partizan Milan Razdevšek, upokojeni upravitelj slovenjgraške bolnišnice, pričinja svoje spomine z naslovoma *Moja pot v partizane in Kmečke domačije, zveste narodnemu odporu*. Sklepni barvni fotozapis *Tradicionalno srečanje v Deželi škratov* je mojstrovina v sliki in besedi Stanka Hovnika.

Številka 12. S prazničnim *Voščilom* jo pričenjata Silvo Pritrznik in Milan Tretjak. S čestitkami v zapisu *Najskrbnejši lastniki gozda v letu 2006 so dobili priznanja* se jima pridružuje G. Mlinšek, z *novembrskimi gozdarskimi storži* zlasti o posvetu 'Doživeti in spoznati gozd' pa se od nas poslavlja. Maks Sušek opisuje *Srečanje zrelejše generacije gozdarjev*, Avgust Kunc *Strokovno ekskurzijo lastnikov gozdov v*

Beli krajini in Matjaž Ramšak *Ekskurzijo na Trnovsko planoto ter Potep po Avstriji*. Vmes je zgodba *Krupuhov klobuk* Gorazda Mlinška, za njim pa *900 let Šmartna* Zdravka Krajncja brez pojasnila, da gre za ponatis iz mojega lanskega zbornika z enakim naslovom in dodatkom letnic *1106–2006*. Seveda Krajncjev naslov zavaja, saj se z izjemo kratkega uvoda na noben način ne ukvarja s celotno zgodovino kraja, zato pa z nadaljevalnim naslovom *Gozdovi našega kraja* iz omenjene knjige kot vodja šmarškega revirja strokovno obravnava svoje območje. Letnik 2006 zaključujejo še Janez Bauer, Stanko Hovnik in Martina Cigler s prispevki *Naše čebelarstvo leto*, *Stare lipe v Šmartnem* in *Božič v cvetju*. Mirko Tovšak v fotozapisnem pogovoru z Ido Robnik potrjuje staro resnico *Ko si v pokoj, imaš vedno premalo časa* (kakor kdaj že pred tem, lahko doda marsikdo). Milan Razdevšek zaključuje svoje v prejšnjem Viharniku pričete partizanske spomine.

Končuje se tudi moj zapis o Viharniku v letu 2006. Ob večini števil sem bil v zagati zaradi velikega števila prispevkov in njegovega celo naglega porasta skoraj vsak mesec, zato sem jih bil primoran veliko izpustiti in se že vnaprej odpovedati vsem tistim v počastitev umrlih, kjer sicer nujno krajšanje ne bi moglo biti dovolj spoštljivo, pa tudi tistim številnim in razveseljivim o visokih poročnih obletnicah.

Jezikovne drobtinice: znova malce vejic

— Marta Krejan, prof. —

Vejice – kje, kdaj, zakaj ...? Vsake toliko časa naletimo na poved, ko ne vemo, ali postaviti vejico ali ne; in kam, seveda. Vemo tudi, da jo včasih moramo postaviti pred in, vendar se ne spomnimo več, kako je že s tem. Kdo se pa še spomni tako natančno, kaj smo se učili v šoli?! O vejici smo v *Viharniku* že govorili, vendar kakšna dodatna ali pa zgolj ponovljena

informacija nikoli ne škodi, pogosto namreč lahko zasledimo ene in iste napake, ki se navadno dogajajo zgolj zato, ker so določeni primeri oz. pravopisna pravila in posebnosti redki, zaradi česar nam ne ostanejo v spominu.

Vejico lahko pišemo pred **ali**, **ne** oz. **niti**, kadar naštevamo in je teh veznikov več (ne le eden – v tem primeru je ne

pišemo). V *Pravopisu* najdemo tele primere: Kdo lase ti razčesava, ali mati, ali sestra, ali vila iz goščav? – Nisem ji rekel ne zvečer, ne drugi dan, ne ob slovesu. – Niti mati, niti sestra, niti vila iz goščav ... – Ne kral nisem, ne ubijal, ne prešuštoval ...

Pred **in**, **pa**, **ter** (vezalni vezniki), **ali**, **oziroma**, **bodisi** (ločni), **ne** – **ne**, **niti** – **niti**,

tako – **kakor** (stopnjevalni) pišemo vejico, če tako zahteva vrinjeni stavek, vmesni stavek ali dostavek: Moj prijatelj, tudi jaz imam prijatelja, in njegova žena živita v Kranju. – Da pride, je rekel, in da prinese kruha.

Hm, imamo raje one na drevesih, kajne?!

Ekskurzija članov društva podeželske mladine Dravograd

Branko Kašnik

Ker je v Društvu podeželske mladine Dravograd od zadnje ekskurzije minilo že kar nekaj časa, smo mladi s podeželja novo že nestrpnost pričakovali. Nič kaj zimsko sobotno jutro je pozdravilo odhod avtobusa, ki je odpeljal iz Dravograda. Prvi postanek smo preživeli ob knapovski malici v temačnih rovih muzeja premogovništva v Velenju. Slikovit prikaz težkega dela tamkajšnjih »knapov«, katerega teža kruha poznajo le oni, je v nas vzbudil spoštovanje, ko smo končno uzrli sonce in nas je pot vodila v bližino Slovenske Bistrice. V kraju Spodnja Lužnica smo obiskali kmetijo Pušnik, kjer se ukvarjajo z vzrejo govejih pitancev. Kar okrog 300 naenkrat jih je na kmetiji. Ko so nas tako utrudili dolgi hodniki in sprehodi med velikani, nam verjetno nihče ni zameril, da smo po slovesu od kmetije in prijaznih gospodarjev zavili še na obilno kosilo. A ker dan ni bil namenjen počitku, temveč ogledom in naši radovednosti, nas je cesta med vinskimi griči

popeljala v Orehovo vas, kjer v sirarni Fingušt - Čuš s pridnimi rokami izdelujejo sir, ki si je že ustvaril gnezdo med veliko konkurenco. Kar sedem ljudi zaposlujejo v sirarni in mleko s treh kmetij vsak dan predelujejo v zelo kvalitetne sire. Ob zanimivi pripovedi Bernarde Čuš smo izdelke tudi poskusili.

Seveda pa ni sira brez mleka in ni mleka brez krav. Tako smo iskali pot od sira nazaj k mleku in mleko nazadnje našli na

nadmorski višini 700 metrov na kmetiji Frešer. Na kmetiji na srečo ne manjka pridnih rok, saj bi sicer okrog 160 krav in telic težko preživelo. V dveh dneh na kmetiji namolzejo približno 3900 litrov mleka, katerega v celoti predelujejo v sirarni Fingušt - Čuš. Poleg tega kmetija premore še okrog 7 hektarov vinogradov in na našo srečo tudi lastno vinsko klet, ki stoji tik poleg cerkve sv. Marjete v kraju Ritznoj. Ker ni bilo več dvoma

o kakovosti mleka in sira, nas je seveda zanimala še kakovost vina. No, tudi o tem kmalu ni bilo več dvoma, o čemer je pričala vesela domača pesem, ki se je že v večernih urah razlegala iz vinskega hrama. Dan pa med toplino in domačnostjo vse prekmalu mine, kar pa ne velja za spomine, ki bodo ostali kot živ dokaz močne volje, vztrajnosti in pridnega dela, ne ozirajoč se na čas in prigode slovenskega kmetijstva.

Fotografijo smo posneli na kmetiji Frešer

Izzivi rokodelstva na Koroškem Filcanje – polstenje volne

Besedilo in fotografije: Nataša Konečnik Vidmar

Volna je obravnavana bolj ali manj kot stranski produkt, ki se predela le v manjših količinah. V zadnjem času pa se njena uporabnost kot materiala za izdelavo različnih izdelkov čedalje bolj povečuje. Eden iz-

med možnih načinov izrabe tega materiala za izdelavo naravnih izdelkov je tudi filcanje oz. polstenje volne. V Podjetniškem centru Slovenj Gradec skrbijo za razvoj rokodelstva na Koroškem tudi z izobraže-

vanjem zainteresiranih prebivalcev. V okviru Rokodelskega centra Koroške organizirajo različne tečaje in seminarje, na katerih se udeleženci učijo in spoznavajo različne rokodelske tehnike. Ker polstenje volne pri nas še ni tako razširjeno kot npr. v Avstriji, se pa na Koroškem čedalje več kmetov ukvarja z rejo ovac, so se odločili organizirati delavnico izdelovanja izdelkov iz filca. Medse so povabili strokovnjake iz Zadruga Solčava, kjer imajo na področju polstenja volne in izdelovanja izdelkov iz filca bogate izkušnje in znanje. Interes za pridobivanje znanja filcanja je med prebivalstvom zelo velik, saj so izdelki

iz naravnih vlaken prijazni naravi in zdravju, njihova uporaba pa daje občutek domačnosti in topline. V soboto, 10. 2. 2007, se je kar 16 udeležencev in udeležencev pod vodstvom ga. Bernarde Prodnik iz Zadruga Solčava naučilo preproste tehnike filcanja volne in izdelalo svoje prve izdelke – klobuke in copate. Navdušeni rokodelci in rokodelke bodo s pridobivanjem znanja in z oblikovanjem novih izdelkov nadaljevali v študijskem krožku. To pa je lahko tudi podjetniška priložnost za vse, ki jim je blizu rokodelstvo, ki imajo smisel za oblikovanje in željo po izdelovanju izdelkov iz filca, po katerih vlada čedalje večje povpraševanje.

Polonij, strupen radioaktivni element

Mirko Krevh, upokojen učitelj

Ob koncu lanskega leta (2006) se je v številnih javnih občilih po svetu razširila vest, da je konec novembra v neki londonski bolnišnici umrl Aleksander Litvinenko, nekdanji obveščevalec ruske obveščevalne službe (KGB). Vest bi bila povsem vsakdanja, če ne bi zdravniki ugotovili, da je pacient umrl zaradi zastrupitve z radioaktivnim polonijem.

Ob tej nenavadni zastrupitvi so časopisi omenjali odkriteljico tega elementa Marie Curie Sklodowsko. Kdo je ta žena? Marie S. Curie (1867–1934) je bila zanesljivo največja znanstvenica v prehodu iz 19. v 20. stoletje. Izredno nadarjena je v razmerah stalnega pomanjkanja osnovnih življenjskih dobrin z odliko končala gimnazijo v Varšavi in po uspešnem

študiju diplomirala iz fizike na sloviti Sorboni v Parizu. Področje njenega znanstvenega dela je bilo proučevanje snovi, ki v naravi sevajo nevidne žarke. Te žarke je imenovala radioaktivni žarki in to ime uporabljamo tudi sedaj. Z možem Pierom, profesorjem kemije, sta v preprostem laboratoriju po več letih težaškega raziskovalnega dela uspela iz več ton ničvrednega uranovega smolvca izločiti (1 gram) radioaktivna elementa **polonij** in **radij**.

Polonij je Marie imenovala po svoji domovini Poljski, ime radij pa je imenovala po latinski besedi radius – žarek. Z neodvisnim eksperimentom je potrdila obstoj treh vrst žarkov, ki jih sevajo radioaktivni elementi, in sicer žarkov alfa (helioni), ki niso zelo prodorni, v telesu so pa nevaren strup, beta (elektroni), ki prodrejo tudi v človeško tkivo, in gama (fotoni), ki so kratke valovne dolžine in svetlobne hitrosti, zadrži pa jih le debela plast kamenin, beton, plošča svinca. Za dosežke pri raziskovanju radioaktivnosti je leta 1903 skupaj z možem Pierom in znanstvenikom Becquerelom prejela Nobelovo nagrado. Za odkritje elementov polonija

in radia sta skupaj z možem že drugič prejela Nobelovo nagrado za kemijo leta 1911.

M. Curie

Leta 1935 sta prejela Nobelovo nagrado za kemijo zakonca Joliot – Curie (hči Marie, Irena Curie), prav tako za dosežke pri raziskovanju radioaktivnosti elementov.

Zadnjih 10 let je Curiejeva vodila Pariški institut za radij. Umrla je za levkemijo, stara 67 let, domnevno zaradi prevelikega radioaktivnega sevanja, ki mu je bila izpostavljena pri dolgoletnem raziskovanju radioaktivnih snovi.

Marie Curie je že za življenje doživela svetovno slavo. Bila je osebno skromna, vse življenje je posvetila družini in raziskovalnemu delu. Njena odkritja

so bila temelj nadaljnjim raziskavam atoma in jedrske energije. Danes je jedrska energija pomembna zlasti pri pridobivanju električne energije v zdravstvu, industriji, kmetijstvu, žal pa ob nepravilni uporabi predstavlja tudi stalno nevarnost uničenja pridobitev civilizacije in živega sveta.

Vir: Asimov, I.: *Biografska enciklopedija znanosti in tehnike*, Tehniška založba Slovenije 1978.

Misli madam Curie:

Nikdar ne bo postal svet boljši, dokler ne postanejo boljši ljudje. Če pa hočemo to doseči, se mora vsak zase izpopolnjevati. Zakaj vsak po svojem delovanju odgovarja za celoto.

Skala iz Bukovja

Besedilo in fotografija: Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

8. februarja 2007 je v bližini kapele v Bukovju nad Dravogradom zaropotalo. Iz gozdnatega pobočja se je utrgala okrog 2,5 tone težka skalna gmota. Po pobočju se je v skokih kotalila 120 m med drevjem in na izravnem delu travnika ob cesti Dravograd – Trbonje zaključila svojo rušilno pot. Lomila in podirala je odraslo drevje. Skala se je sprožila iz manjšega skalnatega grebena, v katerem so tudi posamezne skalnate samice, zaradi vetra. Sunkovit veter je s koreninskim pletežem vred podrl na robu grebena rastočo bukev, katera je s koreninami zadrževala to skalno gmoto.

Skalni udar je povzročil manjšo škodo v sestoji, polomljenih in poškodovanih je

nekaj listavcev (9 m3). Škoda pa bi bila večja, če bi skala nadaljevala pot čez cesto na železniško progo. Na srečo se je ustavila

ob mladem sadnem drevesu. Lahko pa bi si izbrala pot v bližnjo stanovanjsko hišo, kar pa se na srečo ni zgodilo!

Ivan Uršič, univ. dipl. inž.

V drugi polovici prejšnjega stoletja so v hribovitih krajih Slovenije prenehali pridelovati številne poljščine. Njive so zatravili in se usmerili v tržno govedorejo. Ta kmetijska specializacija je v naših krajih segla do ravninskih polj. Prenehali so pridelovati preko 15 različnih poljščin – osem vrst žit, štiri vrste korenovk, štiri vrste oljnic in dve vrsti predvnic.

Večji izbor poljščin v preteklosti je zagotavljal dolgoročno in večjo zanesljivost za pridelavo zdrave, biološko bolj pestre in polnovredne hrane. Z usklajenim kolobarjenjem pa so ohranjali tudi večjo naravno rodovitnost zemlje. Vsega pa ni mogoče obnoviti – v hribovitih predelih so obdelava zemlje, setev in nega posevkov ter spravilo predragi, vendar nova spoznanja potrjujejo potrebo po večjem izboru nekaterih poljščin, ki smo jih že poznali in opustili, ter po uvajanju novih, alternativnih poljščin. Povečuje se povpraševanje po že opuščenih poljščinah (ajda, proso, riček itd.).

Da ne pozabimo na nekatere zanimive poljščine, ki so jih pridelovali nekdanje tudi na Koroškem, bomo s kratkim opisom nekdanjih načinov pridelave in lokalnimi izrazi za posamezna pridelovalna opravila predstavili pet poljščin, in sicer ajdo, proso, bar, lan in riček. Na Strojni, Ojstrici, Selovcu, Gmajni pa delno tudi na Pohorju še poznajo in znajo pridelovati riček (toter), pa tudi ajda še ni čisto pozabljena. Pridelovanje lanu, prosa in bara pa mladi rod kmetov ne pozna več. Riček (toter) je že predstavila M. Cigler, abs. agronomije, v 11. številki *Viharnika* leta 2004.

Ajda (*Fagopyrum esculentum* Moench)

Je poljščina z visoko prehrabeno vrednostjo, z zdravilnimi sestavinami in velja za cenjeno posebnost v naši prehrani. Iz ajde pripravljajo pri nas in v svetu številne jedi. Na Koro-

škem najbolj cenimo ajdove žgance, cmoke h kislji juhi, štruklje s skutinim nadevom pa tudi ajdov kruh in ajdova potica sta znani, ajdove kaš-nate klobase pa so posebnost ob kolinah. F. Bavec v svoji knjigi *Nekatere zapostavljene in/ali nove poljščine* navaja bogato sestavo ajdove kaše in moke. Ajda vsebuje okrog 15 % beljakovin (krušna pšenična moka le dobrih 11 %), veliko

druga žita, botanično pa spada v popolnoma drugo rastlinsko družino in rod (dresni). Ajdovo seme je orešek trioglate oblike (tetraeder) z ostrimi robovi, zato so jo menda uporabljali tudi za kaznovanje (klečanje na ajdi!?).

Ajdi prija lažja peščeno-ilovnata zemlja, podobno kot rži. Ni zahtevna. Občutljiva je le na nizke temperature. Že pri -1°

dozorevajočo ajdo in občutno zmanjša pridelek. Ajda zanesljivo uspeva na izbranih jugozahodnih legah. Na obrobju naših dolin so v času spomladanskih in jesenskih slan temperature za 2 do 3° C višje kot na dnu dolin. Megla, ki tod prekriva zemljo, jo štiti pred močnejšo ohladitvijo. Po dolgoletnih izkušnjah bo slana zagotovo »posmodila« ajdo, če jo obsije jutranje sonce (vzhodne lege).

Žanjice v Starem trgu po prvi svetovni vojni (1920)

rudninskih snovi, je bogata z vitamini B in P, ne vsebuje pa glutena, tako da jo lahko uživajo tudi bolniki s celiakijo. Ajda je tudi bogata medonosna rastlina. V ugodnih letih lahko čebele naberejo iz hektarja cvetoče ajde od 120 do 300 kg medu – pravo bogastvo – hkrati pa jo oprasijo (oplodijo). Ni čudno, da se čebelarjem tako toži po njej. V ljudskem zdravilstvu velja, da ajdove jedi zaradi svojih sestavin znižujejo krvni tlak, zmanjšujejo holesterol, omejujejo porast krvnega sladkorja in krepijo oslabilen organizem po težjih operacijah, kemoterapiji in obsevanju.

Ajda je prastara poljščina, izvira iz Azije. V Evropi je znana že pet stoletij. Uporabljamo jo kot

C zmrzne in propade, najbolje uspeva pri temperaturi 10 do 24° C, pri 24° C preneha z oplodjevanjem, pri 10° C pa preneha z asimilacijo (preneha rasti). Zaradi temperaturnih omejitev se čas setve prilagodi.

Po času setve poznamo prašno ajdo, ki jo sejemo po ledenih možeh (15. maja), in strniščno ajdo, ki jo sejemo po žetvi in spravilu predhodnega žita – v juliju. Znani so ljudski pregovori za čas setve: Vsej ajdo do Lekša (17. julija), po Lekšu sej, samo sinu ne povej; Meči ajdo Lekšu v zobe, ne v hrbet. Ali pa: Jakobova ajda (25. julija) in Ožbaltova repa (5. avgusta) sta malokdaj lepa.

Pozna setev je tvegana, ker lahko zgodnja slana v jeseni požge

Na Koroškem so poznali predvsem dve sorti ajde: **cojzlo** in **črno ajdo**. Cojzlo (siva ajda) so sejali kot prašno ajdo. Zraste bolj visoko in ima zelenkasto steblo, cveti pa svetlo rožnato. **Domačo črno ajdo** so sejali kot strniščno ajdo, (po požeti rži), je nižje rasti, cveti so bolj temno rdeči in je okusnejša. V manjšem obsegu so sejali tudi **tatarko**, ki pa je primernejša za živinsko krmo. Pri nas (Biotehnična fakulteta, univ. prof. dr. I. Krefc) in v svetu (zlasti na Japonskem) so vzgojili številne rodovitnejše nove sorte za intenzivnejšo pridelavo.

Ajda ne potrebuje posebne oskrbe, niti ne kemične zaščite pred boleznimi in škodljivci., zato je zelo primerna

za **sonaravno, ekološko pridelavo**. V intenzivni pridelavi ajdo (rodovitnejše sorte) seveda tudi izdatno gnojijo, tako da pridelajo preko 4 tone zrnja na hektar.

Z ročno žetvijo so včasih pričeli, ko je bilo tričetrt oreškov zrelih. V snope povezano ajdo so zložili v kope ali v krajše kopice – daljše in krajše ostrvi. Posušeno ajdo so omlatili in zmleli v moko ali pa phali (oluščili) za kašo. Danes je predelava predvsem na položnejših legah seveda mehanizirana.

Ajdi je posvetil krajšo črtico pisatelj Prežihov Voranc. V trpki pripovedki Ajdovo strnišče pripoveduje, kako ostarela in izčrpana babica žanje ajdo, da bi odslužila svoj bivalni kotichek v domači hiši in si zaslužila borno večerjo: mlečni močnik ali pa morda skodelico mleka z nadrobjenim kruhom.

To je pripoved o večnem obnavljanju življenja. O barviti jeseni, o zorenju ajde v temno rdečkasti barvi, ko je izčrpana

hranilne snovi iz zemlje, dala hrano čebelam, ki jih je privabila na opravevanje (oploditev) z barvitimi in dišečimi cvetovi. Rodila je s hranilnimi in zdravilnimi snovmi bogato zrno za hrano človeku in za svojo reprodukcijo. Tako kot izčrpana babica, ki je žrtvovala svoje moči za rast mladega rodu, za večno obnavljanje življenja. Obe sta vredni naše pozornosti; ajda, da ne pozabimo, kako se prideluje, in kmečka bica, ki na hribovitih njivah po Koroški, od koder se vidijo Peca, Uršlja gora in Pohorje, žanje to dragoceno poljščino.

Proso

(*Panicum miliaceum* L.)

Spada v številno družino žit (trav). Ima metličasto socvetje, dolgo od 15 do 25 cm; v obliki lata ga sestavljajo drobni klaski. Plod je okroglo rumeno seme. Je prastara poljščina, razširjena predvsem v Aziji, od tam se je razširila tudi v Evropo. Je kratke rastne dobe, zato uspeva tudi na severu. V naših krajih so proso po predhodnem

phanju (luščenju) uporabljali za ljudsko prehrano kot kašo. Oluščenemu prosu pravimo **pšeno**, skuhani mlečni kaši pa **jegliči**. S pšenom so krmili tudi doma izvaljene piščance.

Proseno zrno vsebuje okrog 15 % beljakovin, preko 70 % škroba, 3,9 % masti in 1,2 % mineralnih snovi. Po sestavi je to zelo hranljiva poljščina. Proso sejemo kot jaro spomladi ali pa kot strniščni posevek v skrbno obdelano in čisto zemljo. Za velike pridelke je treba proso izdatno gnojiti.

Pri žetvi so proso povezali v snope in jih kar na njivi zložili ob posebne štante, da se je posušilo za mlačev. Suho proseno zrno so phali za kašo, slamo pa krmili živini. Mlečna prosena kaša (jegličič) je v kmečkih družinah predstavljala izdatno večerjo.

Bar (*Setaria italica* L.)

Baru pravijo pri nas **ber** ali **laško proso**, je pa v sorodu z muhičem – nadležnim plevelom

po njivah in vrtovih.

Zraste do 1,5 m visoko, pa tudi korenine razvije globlje kot proso, zato je manj občutljiv za sušo. Na vrhu razvije zbito socvetje v obliki klasa, ki je dolg tudi do 25 cm in ima premer do 5 cm. Seme je drobnejše kot proseno in obarvano od rumsne, oranžne, rdečkaste do črne barve.

Ophano (oluščeno) seme se hitro skuha v okusno kašo. Starjši pridelovalci trdijo, da je barova kaša okusnejša od prosene. Oluščeno seme vsebuje (po Bavcu) 11,2 % beljakovin, 4 % maščob, 63,2 % ogljikovih hidratov, 3,3 % pepela in 6,7 % surovih vlaken. Tudi bar ne vsebuje glutena.

V naših krajih so bar pridelovali kot jar. Na skrbno pripravljeni njivi, ki je bila izdatno pognojena že ob predhodni poljščini, ga sejemo, ko temperatura zraka doseže 10 °C. Pridelava je podobna kot pri prosu. Bar je goden za žetev, ko socvetje (klasi) potemni.

Vampova acidoza (kisla indigestija vampa)

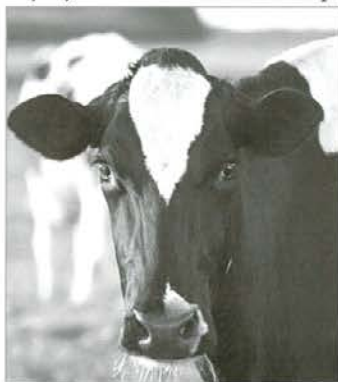
Martina Sušec, dr. vet. med., VP Slovenj Gradec

Vampova acidoza predstavlja motnjo v vampovi fermentaciji, ki privede do padca Ph pod 5,50. Zakisanje nastane zaradi krmljenja z lahko prebavljivimi ogljikovimi hidrati. V to skupino krmil spadajo žitarice (koruza, pšenica, rž, ječmen), krmne mešanice, okopavine (krompir, sladkorna pesa), žitni zdrob, moka, odpadne testenine, kruh, sadje itd.

Za nastanek indigestije je pomembna prilagojenost živali na koncentrate, prehransko stanje živali, velikost delcev krme idr. Bolj odporno je govedo, ki je že prej redno prejelo večjo količino ogljikovih hidratov, kot tisto, ki je bilo krmljeno s krmo z večjo vsebnostjo celuloze in beljakovin. Za nastanek acidoze je nevarno obdobje na začetku intenzivnega pitanja, ko se živali šele privajajo na koncentriran obrok. Pri kravah se pojavlja najpogosteje v zgod-

nem poporodnem obdobju, kadar je v obroku nepravilno razmerje med voluminozno krmo in koncentratu.

Pri fermentaciji večjih količin ogljikovih hidratov (OH) se v vampu razmnožijo mikrobi (*Streptococcus bovis*, *Lactobacilli*), ki ustvarjajo mlečno kislino in količina le-te v vampu naglo naraste. Povečana količina razkrojkov OH, zlasti mlečne kisline, privede do poškodb vampove sluznice, prehajanja vode iz telesa v vamp,

razredčitve vampove vsebine, dehidracije in prehajanja mlečne kisline v kri, kar povzroči sistemsko acidozo.

Če pride v vampu do tvorbe velikih količin nižjih maščobnih kislin in majhnih količin mlečne kisline, poteka bolezen v milejši obliki, v hujših primerih pa pride do pogina živali. Klinična slika je odvisna od stopnje in trajanja vampove acidoze. Pri milejši obliki imajo živali zmanjšan apetit oziroma dan ali dva ne jedo, zmanjšana je dejavnost vampa, pride do padca mlečnosti. Acidoza velikokrat poteka brez zunanjih znakov (zmanjšana količina mlečne tolašče, slaba plodnost oziroma nevitarna teleta, pogostejše pojavljanje ketoze).

V težji obliki (12–24 ur po zaužitju obroka) pride do sprememb splošnega zdravstvenega stanja. Živali ponavadi ležijo, stokajo in škrtajo z zobmi, odklanjajo vodo in krmo,

so nemirne, pojavi se mišični drget in kolika. Pride do popolne atonije vampa. Kasneje se pojavi driska, iztrebki so zeleno rumeni, vodeni in penasti, včasih s primesjo krvi. Izločanje urina je zmanjšano zaradi dehidracije, očesne veznice in druge sluznice so zaprane, narasteta frekvenca srčnega utripa in telesna temperatura. Hudo prizadete živali kmalu padejo v nezavest in obležijo in če niso zdravljene, lahko poginejo že v 12 urah zaradi odpovedi krvnega obtoka. Zdravljenje je odvisno od oblike bolezni in od stanja živali. V lažjih primerih se poslužujemo aplikacij alkalnih mineralnih mešanic, v težjih primerih pa je potrebno opraviti ruminotomijo (izprazniti vampovo vsebino in dodati vampov sok ter kvas), zdraviti z antibiotiki ter intravenozno aplicirati fiziološko raztopino z dodatkom glukoze in vitamina B.

Apel za pravilno uporabo FFS

Čebelarstva svetovalna služba

Čebelarstvo ima tako v Sloveniji kot v sodobnem svetu zelo velik gospodarski pomen. Čebelje pridelke, kot so med, cvetni prah, vosek, propolis, matični mleček in čebelji strup, človek uporablja za hrano in kot pomoč pri lajšanju zdravstvenih težav. Prav tako pa so ti pridelki pomembni kot surovina za pridobivanje nekaterih živilskih in drugih proizvodov. Vrednost vseh čebeljih pridelkov pa je veliko manjša od koristi, ki jo imamo zaradi čebeljega oprasha.

Naše medonosne čebele so najpomembnejše oprasha valke žužkocvetnih rastlin. V sadjarstvu so ključnega pomena, saj se spomladi, v obdobju največjega cvetenja, preostali možni oprasha valci ponavadi šele dobro prebujajo iz zimskega spanca (npr. čmrlji, metulji) in tako le malo prispevajo k uspešnosti oprasha valja. Za povečanje donosov sadja, oljnic, zelenjave in drugih rastlin so ključni prav oprasha valci, kljub temu pa je ta vloga čebele pri nas premalo cenjena. Verjetno je razlog za to enakomerna poseljenost čebel na celotnem območju Slovenije, saj je s tem zagotovljen brezplačen servis oprasha valja.

Zaradi intenzivne kmetijske pridelave, za katero uporabljajo zaščitna – fitofarmaceutska sredstva, je naša kranjska čebela dandanes zelo ogrožena. Ko čebele obiskujejo cvetove, na katerih nabirajo medicino in cvetni prah, pridejo v stik s strupenimi kemikalijami, ki jih pri svoji proizvodnji uporabljajo kmetje, in umrejo. Čeprav so pravilna raba, promet in kazni v primeru nepravilne uporabe FFS predpisani v Zakonu o fitofarmaceutskih sredstvih (Uradni list RS, št. 98/2004), smo priča stalnim pomorom čebel.

Prav zaradi vsakoletnih zastrupitev čebel s pesticidi se med mladimi zmanjšuje zanimanje za čebelarstvo. Stari čebelarji umirajo, mladih pa ni dovolj, da bi zapolnili vrzeli v čebelarstvih. Čebelnjaki, okoli katerih je šumelo in vrvelo od čebel, ostajajo prazni in zapuščeni, zato so kulturne rastline neoprašene, manjši pa je tudi pridelek kmetov.

Da ne bi bili več priča zastrupitvam čebel, čebelarji vse uporabnike FFS prosimo, da jih uporabljajo v skladu z načeli dobre kmetijske prakse in varstva okolja. Posebno pozornost naj čebelarji posvetijo s sledečimi ukrepi:

- škropijo v skladu z dobro kmetijsko prakso (fitofarmaceutski tečaj, testirana škropilnica, itd.);

- pred načrtovano uporabo FFS natančno preberejo priložena navodila, saj je v njih in tudi na embalaži opozorilo, ali je sredstvo strupeno za čebele. V glavnem so za čebele škodljivi vsi insekticidi (FFS, ki zatirajo žuželke) in imajo to tudi napisano na etiketi;
- priporočena sredstva naj uporabljajo v najnižjih priporočenih odmerkih;
- uporabljajo za čebele manj nevarne pripravke;
- škropijo v večernih urah ali ponoči in v brezvetrju;
- se izogibajo prašiv in raje uporabijo pripravke oz. iz njih narejeno škropilno brozgo ali granulate;
- pravočasno obvestijo čebelarja o nameravanem škropljenju s FFS strupenimi ali škodljivimi za čebele.

Vsakršno zniževanje številčnosti čebel lahko v naravi povzroči ekološko in gospodarsko katastrofo; še posebej v kmetijstvu. Zato slovenski čebelarji pozivamo vse uporabnike FFS, da so pri njihovi uporabi skrajno previdni.

Prišla je pomlad

Janez Bauer

Že zvečer so se okrog gorskih vršacev pričeli zbirati gosti temni oblaki. Ponoči je završalo med vrhovi dreves, ulilo se je in topel pomladanski dež je opral zadnje ostanke zime. Prebudili smo se v sveže, modro jutro in po obronkih so se pokazali prvi zvončki. Zadiša-

lo je po pomladi. Tudi v čebelji družini je nastopilo pomladansko razpoloženje. Ko zadiši po pomladi, se čebele obnašajo čisto drugače. Ob prvem toplen dnevu se trumoma odpravijo iz panja in ga temeljito očistijo. Iz panja znošijo vse mrtvice, zunaj se otre-

bijo in nazaj grede prinesejo kapljico vode za lažje premagovanje žeje. Tiste najbolj pogumne se odpravijo do prvih cvetov pomladanskega žafra na, zvončkov ali leske in na nogah prinesejo prve grudice cvetnega prahu. Takrat prične matica v panju močnejše zale-

gati, saj v toplih opoldanskih urah čebele že kar redno izletavajo. V panj nanosijo vodo in cvetni prah. Medu še ni, zato se morajo zanesti na jesenske zaloge. Pri tem pa je pomembno, koliko hrane še imajo v rezervi. Ob letošnji mili zimi so porabile kar veliko zimske

zaloge in pri čebelarju, ki je lani varčeval s krmljenjem, sedaj čebele gladujejo. Tam tudi matica ne zalega in taka družina nazaduje v razvoju. Dobil bomo slabiča, od katerega ne bo medu. Za dodatno krmljenje je še prehladno, konec meseca lahko družini na matično rešetko položimo medeno pogačo. Tako pospešimo razvoj čebelje družine, ki bo že v aprilu napolnila cel čebelji panj in prinesla veliko medu.

Za Jožefovo pa le pogledjmo v nebo. Kakršno je takrat vreme, taka bo medena letina. Tako pravi star pregovor. Je pa res, da se konec meseca že toliko ogreje, da lahko pogledamo v panj in ocenimo, kako so premizile čebele.

Tudi če so preživele, še ni rečeno, da bodo dočakale konec leta. Državni zbor je konec januarja sprejel novelo Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih navkljub izredno ostremu nasprotovanju Čebelarske zveze Slovenije. Po noveli tega zakona bodo sedaj pesticidi dostopni vrtničarjem, kmetom in vsem drugim uporabnikom v neomejenih količinah, saj dokazilo o usposobljenosti za ravnanje s škropivi ne bo več

potrebno. Med pesticidi, ki so pri nas v prodaji, je kar nekaj takih, ki imajo značaj živčnih vojnih strupov, številni so tudi genotoksični ali pa hormonski motilci najvišje stopnje tveganja. Večina teh pesticidov je grozljiv pogled na pripravke na podlagi imidakloprida. Najbolj zloglasen med njimi je gaucho, zaradi katerega je pred leti pomrlo že veliko čebeljih družin. To je sistemski insekticid, v

katerega namakajo seme in ga nato rastlina vsrka skozi korenine. V zemlji ostane aktiven več let, zaradi tega se njegova koncentracija v zemlji kopiči in prehaja v zelene dele rastlin in cvetove, od tam pa na čebele. Ko čebela pride v stik s takim strupom, umre zaradi mišičnih krčev, pri manjši koncentraciji pa izgubi orientacijo in ne najde več domov.

Neka stara misel pravi, da kjer ne preživi čebela, tudi človek ne more več.

Ste kdaj pomislili, kaj vse zlivamo po poljih in travnikih in v končni fazi vse to tudi zaužijemo? Če že ne vpliva na nas, kaj pa tisti za nami? Ste kdaj pomislili, kako bodo preživel naša otroci in vnuki?

Vabilo na skupinsko razstavo mladih likovnih ustvarjalcev

Nataša Konečnik Vidmar

Društvo likovnih umetnikov Maribor (DLUM), Mladinski kulturni center Maribor (MKC Maribor), Kulturni center Sinagoga in Fotoklub Maribor vabijo mlade vizualne umetnike, ki niso včlanjeni v društva ZDSLJU in ustvarjajo na območju Slovenije, da se predstavijo na skupinski razstavi **Vabljeni mladi 2007**. Razstava bo na ogled od **20. 6. do 7. 7. 2007 v galeriji DLUM, v galeriji Media Nox**

in v **Fotogaleriji STOLP** na Židovskem trgu v Mariboru. Ob razstavi bo izdan barvni katalog s strokovnim besedilom. Kandidirajo lahko avtorji **od 20. do 35. leta starosti**. Vsak od sodelujočih lahko prijavi pet (5) likovnih del srednjega formata v klasičnih tehnikah: slikarstvo, risba, grafika, kiparstvo in fotografija. Neuokvirjene risbe in grafike so omejene na format 70 x 100 cm. Prijavljena dela bo

pregledala strokovna komisija organizatorjev in izbrala tista, ki bodo uvrščena na razstavo. Podeljena bodo priznanja in nagrada Primavera. Nagrada izbranim avtorjem je samostojna razstava v razstavišču Kulturnega centra Sinagoga v začetku naslednjega leta ob slovenskem kulturnem prazniku, 8 februarju. Ob razstavi bosta izdana vabilo in zloženka. Dela, navedene podatke, izpolnjeno prijavnico,

kratek življenjepis, nekaj misli o svojem delu in portretno fotografijo naj avtorji osebno (!) dostavijo v galerijo DLUM (telefon: 02/25 23 681) **17. in 18. maja 2007 med 9. in 19. uro oz. 19. maja 2007 med 9. in 13. uro**. Prijavnice dobite v galeriji DLUM od 29. marca dalje. Dodatne informacije na telefonski številki: 02/252 36 81 ali elektronski pošti: dlu.maribor@guest.arnes.si.

Nataša Konečnik Vidmar

ZULK – Združenje ustvarjalnih ljudi na področju kulture objavlja natečaj, ki je del civilno-umetniške akcije za promocijo ustvarjalnosti in ustvarjalcev Razvijajmo ustvarjalnost. Izbrali bodo dva motiva v okviru pomladanskega natečaja in dva v okviru jesenske ponovitve. Vsak motiv bodo natisnili v nakladi 4000 kosov. Javnost pa nameravajo tudi letos presenetiti z izborom oseb, ki bodo na temo ustvarjalnost akcijo na-

gradili s svojo mislijo. Pomladanski termin natečaja Nariši lepšo prihodnost! bo odprt od 1. 3. do 31. 3. 2007. Zainteresiranim ustvarjalcem tudi tokrat ne postavljajo posebnih pogojev in ovir, tako da lahko poljubno izberejo motiv, tehniko izražanja in deloma tudi format, katerega velikost naj bo zaradi kvalitete tiska A5 dimenzije. Ustvarjalci naj svoje predloge pošljejo priporočeno na naslov: ZULK, Valvasorjeva 26, 2000 Maribor, s

pripisom Ne odpiraj – natečaj »Nariši lepšo prihodnost!«. Za pravilno prijavo štejejo pravočasno prispele likovne predloge. V priloženi zaprti ovojnici z oznako »osebni podatki« navedite naslov, na katerega vas obvestijo o rezultatih. Na natečaj je mogoče prijaviti več del; vsako mora biti označeno s svojim geslom. Za pravilno prispela dela bodo šteli tudi predloge v elektronski obliki: zulk@zulk.si. O končnem izboru nagrajenih predlog od-

loča tričlanska komisija, ki se bo o svoji odločitvi izrekla do 20. 4. 2007. Sodelujoči ustvarjalci bodo o izidu obveščeni najkasneje do 30. 4. 2007. Ker je natečaj anonimen, komisija prejme v obravnavo dela brez priloženih podatkov o avtorju. Predloge za ZULK zbira avtorica projekta Mira Muršič. Zmagovalci bodo nagrajeni s simboličnim zneskom 100,00 EUR.

Srečanje koroških markacistov

Besedilo in fotografije: Mirko Tovšak, oec

Markacisti planinskih poti so se pred kratkim zbrali v Mežici na rednem letnem srečanju, kjer so pregledali delo markacijskih skupin posameznih društev za preteklo leto in se dogovorili o nadaljnjem delu. Na teh že tradicionalnih srečanjih pa je tudi prilika, da podelijo zaslužena priznanja najbolj prizadevnim posameznikom in društvom in se jim tako vsaj na simbolni način oddolžijo za njihovo nesebično delo.

Vodja Koroškega odbora za planinske poti pri MDO Roman Močnik je v svojem poročilu poudaril, da so prav markacisti tisti, ki prostovoljno delajo na planinskih poteh, da so prehodne in označene z ustreznimi markacijami, smernimi tablami in puščicami. Le redko se pohodniki vprašajo, kdo skrbi za vse to. To so torej markacisti, ki si iz leta v leto zadajajo nove naloge in jih v večini tudi izvajajo. Srečanja koroških markacistov se vsako leto udeleži tudi vodja komisije za planinska pota pri Planinski zvezi Slovenije g. Tone Tomše. Ta je na srečanju postregel s svežimi podatki v upanju, da bo letos končno sprejeta nova zakonodaja o planinskih poteh.

Kot že nekaj let nazaj, so tudi letos podelili zahvale in pohvale, podelili pa so tudi laskavi naziv najbolj za-

služnemu markacistu. Naziv markacist leta za lansko leto je pripadel Vinku Kvasniku z Mute, ki opravlja tudi funkcijo pomočnika vodje odbora za planinske poti iz našega območja. Ima velike zasluge, da so planinske poti na Koroškem dobro urejene, v lanskem letu pa je opravil preko 100 ur prostovoljnega dela. Zahvale in priznanja pa so prejeli še Mirko Mlakar, ki je skupaj z župnikom iz Kaple g. Igorjem Glasenčnikom ustanovitelj Koroške planinske poti, Ana Kumer za zasluge

pri obnovi planinske poti na Olševo in Peco, PD Radlje za dela pri urejanju na novo nadelane poti Radlje-Bricnik in Vuhred-Janževski vrh-Lehen, markacist PD Dravograd Jaka Kotnik, vodja markacijskega odseka PD Prevalje August Kordež in Friderik Weiss za urejanje planinske poti s Slemen na Olševo.

Srečanje je potekalo v prijetnem vzdušju, del udeležencev pa si je še ogledal podzemlje Peca v opuščnem rudniku Mežica.

Jože Urbančl

Letošnja prva dražba vrednejših sortimentov lesa je pri nas vzbudila presenetljivo veliko zanimanje tako lastnikov gozdov kakor tudi kupcev, medijev in širše javnosti. Tako v elektronskih kakor tudi v tiskanih medijih so bili objavljeni številni članki, reportaže, intervjuji in poročila o dogajanju na dražbi lesa, ki je potekala ob športnem letališču Slovenj Gradec. Izrečene so bile številne pohvale na račun organizatorjev. Resnično je bilo opravljeno veliko delo, zato so vse te pohvale zagotovo upravičene. Za uspeh tako velikega projekta so zaslužni prav vsi, ki so na kakršen koli način sodelovali pri tem.

Pobuda je prišla od članov Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline, ki so zbrali dovolj poguma in se lotili priprav na dražbo. Že na samem začetku je bilo jasno, da društvo samo ne zmore izpeljati tako obsežnega dela. Z velikim veseljem ugotavljamo, da so nam priskočili na pomoč prav vsi, ki smo jih za to zaprosili. Predolg bi bil seznam vseh sodelujočih, zato jih ne bom našteval. Pa tudi kaj hitro se lahko komu zameriš, če ga slučajno pomotoma izpustiš. Vsak sam pozna svoj prispevek in zato samo iskrena zahvala vsem.

Prav pa je, da omenim tiste, ki so za uspeh dražbe še posebej zaslužni. Poleg predsednika društva Vinka Lenarta so to še gotovo strokovni tajnik društva Jože Jeromel, gospa Veronika Valentar iz KGZ Maribor, ki je bila skupaj z Zvezo društev lastnikov gozdov Slovenije, ki ji predseduje Jože Mori, soorganizator, in pa predsednik odbora za dražbo Janko Ošlovnik. Pri vsem tem nam sta bila naklonjena tudi vreme in sreča. Ampak je že tako, da sreča vedno spremlja hrabre ali kakor poje tista hudomušna pesmica: »Še nikol ni en cagavc pr zavbrni spav.«

Dobrodošli torej na drugi dražbi vrednejših sortimentov lesa 2008.

Priprave upravnega odbora na dražbo

Nič nas ni presenetilo, tudi snežne padavine ne. Bili smo pripravljeni.

Predsednik odbora za dražbo Janko Ošlovnik je pozorno pregledal vsak hloed

Trikrat očistiti sneg z 618 kubičnih metrov hloedovine ni mačji kašelj

Milena Tretjak

V naših rejskih razmerah izgube pri žrebetih dosega, včasih pa celo presega, 10 % od števila rojenih žrebet. Največ (kar dve tretjini) izgub beležimo v obporodnem obdobju, v obdobju od 300. dneva brejosti, ko so žrebeta že sposobna preživetja, pa do 4. dneva starosti, ko se novo-rojeno žrebe končno prilagodi zunanjemu okolju.

Različni neugodni vplivi, ki kakorkoli motijo razvoj plodu ali pa pripravijo kobilo na porod in laktacijo, se tako ali drugače največkrat odražajo prav v tem času. V skrajnih primerih se žrebeta rodijo mrtva, pogosto pa so slabo razvita in se le težko prilagodijo na zunanje okolje (ali pa sploh ne).

Praviloma je potrebno kobilo najkasneje 2 meseca pred pričakovanim porodom premestiti v objekt, v katerem bodo žrebile, tako da se v njem varno počuti-

jo, obenem pa jim s tem omogočimo, da se s tvorbo ustreznih protiteles prilagodijo na specifično hlevsko mikrofloro.

V pozni brejosti je potrebno kobilam zagotoviti tudi čim več izdatnega gibanja na svežem zraku. Seveda je nujno potrebno izvajati tudi vse preventivne zdravstvene ukrepe:

- preprečevanje stika s konji pa tudi z živalmi drugih vrst, ki

kažejo kakršnekoli znake infekcijskih obolenj;

- cepljenja proti kužnim boleznim – kužnemu kašlju, kužnemu izvrgavanju kobil, virusnemu artritisu;
- redno preprečevanje zajedavskih boleznih;
- preprečevanje različnih organskih obolenj, predvsem obolenj prebavil – kolik, ki so v pozni brejosti pogosto vzrok za izgubo plodu.

Brejost pri kobili traja okoli 11 mesecev, v povprečju 335 dni.

V naših rejskih razmerah traja brejost pri kasaških kobilah povprečno 338,9 dneva, pri noriških kobilah 334,2 dneva, pri kobilah slovenske hladnokrvne pasme pa 338 dni. Na splošno velja, da traja brejost pri toplokrvnih pasmah nekaj dlje kot pri hladnokrvnih. Vpliv letnega časa se kaže v tem, da je najkrajša brejost pri kobilah, ki žrebijo pozimi, konec decembra

ali v januarju, nato pa trajanje brejosti raste vse do junija, ko naglo pade. Nekoliko daljša brejost je pri starejših kobilah in v primerih, ko kobilo nosijo moška žrebata. Nevarna je krajša brejost od 320 dni ali pa daljša od 360 dni.

Znaki bližajočega poroda: mlečna žleza se prične večati 3–6 tednov pred žrebitvijo, zadnja 2–3 dni pa se vime napolni z mlezivom – kolostrumom. Pri večini kobil se 6–48 ur pred žrebitvijo na koncu seskov pojavijo kapljice rjavorumenega

mleziva, ki se zasušijo – pojavi se »smola« na seskih.

Kobile največkrat povržejo ponoči ali proti jutranjim uram, le redko podnevi. Takoj po rojstvu žrebata ocenimo njegovo stanje. Po 1–2 minutah naj bi se že dvignilo v t. i. sternalni položaj, ležalo naj bi na prsnici. Sesalni refleks mora biti dobro izražen, dihanje globoko in enakomerno. Po 60 minutah večina žrebet vstane in takoj za tem ali najkasneje po 4 urah tudi brez pomoči poseja mlezivo. Prepričati pa se je potrebno, če je žrebe pravočasno posesalo zadostno količino mleziva. Protitelesa, ki so v njem, lahko preko črevesa žrebata prehajajo v njegovo kri le 18–23 ur po rojstvu. Proti okužbam se tako žrebata zaščiti s šele, ko posesajo zadostno količino mleziva, v katerem so protitelesa proti mikrobom, ki so prisotni v okolju (pasivna imunizacija). Najkasneje po 24 urah mora žrebe tudi iztrebiti. Mekonij – črevesna smola je temno rjava, mazave konsistence. Zlasti pri žrebetih, ki pozno pričnejo s sesanjem, lahko pride do zaprtja.

Kobila po porodu, ki je potekal brez komplikacij, ne potrebuje kakšne posebne nege, važno je le, da se nekje eno uro po porodu očisti posteljice. Če se ne, je potrebna pomoč veterinarja. Zdravstveno stanje kobile in žrebet nekaj dni spremljamo zelo skrbno, obenem pa poskušamo preprečiti kakršnokoli vznemirjanje živali, zlasti ko gre za zelo občutljive kobile.

Sponzor te strani je:

SEVER PLAST
d.o.o.

Cesta 2. grupe odredov IVANČNA GORICA
tel.: 01/787 75 98, fax: 01/787 84 06
mob.: 041/777 598, e-mail: alojz.sever@siol.net

**Proizvodnja
pihane
plastike**

Simon Plazl, vodja

Na domačem glasbenem prizorišču se je odmevno pojavilo novo ime, ki že žanje prve uspehe in lep sprejem pri ljubiteljih slovenske narodno zabavne glasbe. Gre za mlado zasedbo z imenom Bum, ki s svojim delom želi zarisati opazno sled v tovrstnem dogajanju pri nas. Pravo zasedbo skupine so iskali dobro leto in jo našli v četverici, za katero se je pokazalo, da se imenitno ujema prav v vsem.

Prvi dosežek je bila dvojna nagrada na festivalu na Graški gori, prvi posnetki pa tudi že doživljajo ugodne odmeve med poslušalci. Strokovni vodja zasedbe je Igor Podpečan, temeljna želja Bumovcev ta čas pa je, da bi čim prej posneli svoj krstni album, da bi se dobro pripravili za nekaj festivalskih preizkušenj v tem letu, predvsem pa da bi nadaljevali tako odmevno, kot so začeli in da bi nase opozorili tudi z nekoliko drugačnim, sodobnejšim zvenom ansambla.

Edini moški član zasedbe je

Simon Plazl z Graške gore, harmonikar in pianist, ki je s harmoniko prvič javno nastopil, ko je bil star 9 let, medtem pa je stalno igral z različnimi zasedbami in tudi s svojim ansamblom. Njegova sestra Anita Plazl je gimnazijka, vsestranska glasbenica, kitaristka, pianistka in solo pevk. Jerneja Štinek iz Mislinje je tudi srednješolka, vsestranska glasbenica, ki v ansamblu igra bas kitaro in poje. Polona Jazbec prihaja iz Velenja, je univerzalna glasbenica za različne vloge v ansamblu – vokal, bas kitaro ter violina.

Nagrade:

- festival Graška Gora poje in igra 2006 (skladba Daj, skuliraj se)

- plaketa Zlati pastirček
- nagrada občinstva
- nagrada za najboljšo vokalno izvedbo

- hit poletja (skladba Nikar mi ne zamerite)

- Zlato sonce – zmagovalci v kategoriji narodno zabavnih skupin

Nastopi:

- Hrvaška, gostje na raznih kulturnih prireditvah, plesih, srečanjih ..., dogovorjeni za nastope v Avstriji, Italiji in Nemčiji

Načrti: opisani zgoraj

Graška Gora 26, 2381 Podgorje
pri Slovenj Gradcu
031/614-280, 041/204-21,
skupina.bum@gmail.com

Potrebujete premoženjsko zavarovanje z osebno in pravno asistenco?

OPA! Prvič v Sloveniji zavarovanje premoženja vključuje osebno in pravno asistenco za vas in vaše najdražje. Varnost vašega doma smo razširili še na kritje stroškov odvetnikov, pravnih svetovanj, osebnih nezgod, medicinske oskrbe, prevoza v bolnišnico in drugih škodnih primerov. Doma in v tujini!

PE Podružnica Slovenj Gradec, Francetova cesta 7
2380 Slovenj Gradec
tel.: 02/88 12 700, 02/88 12 730, faks: 02/88 12 737
e-pošta: pe-slovenj-gradec@zav-mb.si

PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO

080 19 20 www.opa.si

15. zimski pohod po Šisernikovi poti

Besedilo in fotografije: Mirko Tovšak, oec

Planinsko društvo Slovenj Gradec, ki ima v upravljanju dve planinski koči na Pohorju (Koča pod Kremžarjevim vrhom in Grmovškov dom na Kopah) je letos pripravilo že 15. tradicionalni zimski pohod po Šisernikovi poti. Pohod je posvečen premisljenemu planincu in rekreativcu Jožetu Šiserniku, ki je svojo življenjsko pot končal na Kopah, ko je na sindikalni tekmi presmučal veleslalomsko progo na Kaštivniku in ga je na cilju izdalo njegovo sicer širokogrudno srce.

Kljub napovedi slabega vremena je bil letošnji pohod v kar primernih vremenskih razmerah. Pot se začne v Dravogradu, se nato strmo vzpne na najzahodnejše dele Pohorja, nato pa po razmeroma lahkih terenih nadaljuje do zadnjega vzpona na Kremžarjev vrh. Letos kljub temu da ta pohod

šteje za pohod v zimskih razmerah, na poti skorajda ni bilo snega, le na koncu poti pred Kočo pod Kremžarjevim vrhom smo nekoliko zagazili v nizko snežno odejo. V vpisno knjigo je bilo letos vpisanih 230 udeležencev pohoda, med najštevilnejše udeležence pa lahko štejemo planince PD Mislinja, saj se je iz tega društva pohoda udeležilo 54 planincev. Udeleženci, ki so do letošnjega leta opravili vseh 15 pohodov, so prejeli zlati znak Šisernikove poti. Takšnih je bilo vsega 6, med njimi pa smo zasledili znane planince Franca Bricmana iz PD Mislinja, Ivana Hartmana iz PD Slovenj Gradec, starejšega brata Jožeta Šisernika in še nekatere znane planince iz PD Slovenj Gradec. Naj na koncu še omenim, da je PD Slovenj Gradec v lanskem letu pričelo s temeljito obnovo Koče pod Kremžarjevim vrhom. Tako so do sedaj že obno-

Po začetnem strmem vzponu je trud poplačan z lepim pogledom na Dravograd.

Prvi pohodniki prihajajo na kočo pod Kremžarjevim vrhom.

Na Šisernikovi domačiji se pohodniki običajno ustavijo in okrepčajo.

V koči je bilo kljub izmučenim nogam veselo in prijetno.

Tudi takole lepo oblikovane smerne table smo videli na poti.

vili gostinsko sobo, kuhinjo in nad pritličjem namestili novo betonsko ploščo. V letošnjem letu jih čaka še obnova prostorov, ki so namenjeni prenočevanju gostov, saj računajo, da bodo do poletne sezone že

lahko sprejemali tudi goste, ki bodo na koči želeli prenočiti. Trenutno koča obratuje le ob vikendih. V mesecu marcu jo bo upravljal Stane Plevnik s svojo ženo, ki zna poskrbeti za prijetno počutje gostov.

Mirko Tovšak, oec.

Slovenska športna zveza na avstrijskem Koroškem, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo Rož iz Šentjakoba vsako leto organizirajo tradicionalni pohod na Arihovo peč v Avstriji. Ta pohod je posvečen spominu na preminule partizane, ki so 9. februarja 1945 na Ravenci pod Arihovo pečjo v neenakem boju padli pod streli nemških policistov, gestapovcev in Hitlerjevskega Volkswehroma. Za nas je ta pohod zanimiv zaradi tega, ker

Ivan Bohinc – John, Franc Bogotaj – Rok in komaj 16-letni kurir Rudi. Zgodovinska resnica je, da so te žrtve, katerih priimki pričajo o njihovem slovenskem poreklu, pod Arihovo pečjo v mednarodnem protifašističnem odporu prispevale krvavi davek tik pred koncem druge svetovne vojne. Po poboju so mrtve partizane najprej razkazovali pri Šentpetru v Rožni dolini, nato pa so jih zagrebli v površno izkopano jamo v Dravljah pri Šentjakobu. Po osvoboditvi jeseni

Čudovit pogled v dolino proti Beljaku

Registracija udeležencev na začetku poti

Na koncu počitek in zaslužen pivo

Pod Arihovo pečjo je spominska plošča.

je bil med partizani, ki so sicer preživeli ta boj, tudi Drago Druškovič – Dragec, domačin iz Slovenj Gradca. Sicer pa je v tem spopadu izgubilo življenje osem partizanov in partizank. To so bili Mira Kmet – Andreja, Franja Markl – Breda, Cirila Kržišnik – Tona, Marija Živalič – Mira, Ivan Kordež – Ivan,

leta 1945 so jih po nalogu krajevnega odbora Osvobodilne fronte v Šentjakobu položili v skupni grob na šentjakobskem pokopališču.

Pohoda, ki smo ga organizirali planinci iz Mislinje skupaj s

PD Slovenj Gradec, se je udeležilo preko 30 pohodnikov. Lepo sončno vreme, ki je porajalo prve občutke prihajajoče pomladi, je prispevalo k dobremu vzdušju med udeleženci. Vsi pohodniki so po več kot triurnem pohodu prejeli

spominsko diplomo in značko, našega prihoda pa so bili še najbolj veseli domačini – koroški Slovenci, ki na tak način čutijo, da niso osamljeni v borbi za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem.

Skupinska fotografija udeležencev pri koči nad Arihovo pečjo

Dobrodelne dejavnosti Lions kluba Slovenj Gradec

Hubert Dolinšek, univ. dipl. inž.

Klub je lani praznoval deseto obletnico svojega delovanja. V tem obdobju je s številnimi dobrodelnimi akcijami pomagal pomoči potrebnim.

Dejavnost kluba je pretežno usmerjena v humanitarne pomoči. Poleg letošnjih prispevkov je Lions klub v desetih letih delovanja za dobrodelne aktivnosti namenil preko 15 milijonov tolarjev oziroma 62.600 evrov.

Pomembnejše humanitarne aktivnosti v preteklih desetih letih so bile:

- 1996 – nakup anestezijskega aparata za Splošno bolnišnico Slovenj Gradec
- 1997 – nakup stiskalnice za ZDUM Črna
- 1998 – pomoč pri izgradnji centra OZARA
 - nakup računalnika za slepo osebo – Radlje
 - pomoč invalidni osebi pri izdaji avdio kaset
- 1999 – nakup računalnika za invalidno osebo
 - pomoč pri nakupu opreme na oddelku urologije v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec
 - pomoč novorojenim trojčkom na Ravnah

- nakup računalnika za oddelek patologije v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec
- pomoč socialno ogroženim družinam v Dravogradu
- 2000 – pomoč socialno ogroženim družinam v Dravski dolini
 - pomoč varstvenemu delovnemu centru Radlje ob Dravi
 - pomoč društvu ZARJA
 - pomoč otroškemu oddelku Splošne bolnišnice Slovenj Gradec
 - pomoč Ozari
- 2001 – pomoč socialno ogroženim družinam
- 2002 – donacija Ustanovi – Fundaciji slikarja Karla Pečka za štipendiranje nadarjenih študentov umetnostne smeri
- 2003 – celotno plačilo letne šole v naravi za 20 socialno ogroženih šolarjev osnovnih šol z območja delovanja kluba
 - nakup računalnika za slepo osebo – Šentjanž
- 2004 – pomoč pri nakupu opreme za otroški oddelek Splošne bolnišnice Slovenj Gradec
 - nakup prenosnega telefona za slabovidno osebo – Slovenj

- Gradec
 - nakup prenosnega računalnika za slabovidno osebo – Slovenj Gradec
 - sofinanciranje računalnika za slepo osebo – Radlje ob Dravi
- 2005 – donacija Ustanovi – Fundaciji slikarja Karla Pečka
 - sofinanciranje izgradnje slovenske vasi za žrtve cunami na Šrilanki

Glavni vir dohodka Lions kluba Slovenj Gradec so zbrana sredstva z organizacijo vsakoletnega dobrodelnega plesa in donacije posameznikov in podjetij. Letošnji dobrodelni ples je bil konec januarja v hotelu letališča Slovenj Gradec. Sredstva smo zbrali z vstopnino, z donacijami posameznikov in podjetij, s srečelovom in z dražbo umetniških skulptur in slik, ki so jih podarili umetniki. Zbrana sredstva so letos namenjena nakupu invalidskega vozička za invalidno osebo iz Radelj ob Dravi, nakupu računalnika za slepe in slabovidne osebe za Knjižnico Radlje ob Dravi in bolni deklici iz Podgorja pri Slovenj Gradcu.

Pri naših človekoljubnih aktivnostih želimo in pričakujemo podporo radodarnih ljudi tudi v prihodnjem obdobju.

Barbara in Martin Jehart

Levo Tone Gašper, lanskoletni predsednik kluba, se rokuje z novim predsednikom Nadom Vodopijo

Moj ded Franc Rotar piše, poje, goji rože in »jaga«

Špela Rotar, 2. d, Srednja strokovna zdravstvena šola Slovenj Gradec

Moj prvi intervju

Idilična Koroška, ki jo povezuje reka Meža, doma in v tujini ni znana samo po Peci, Uršlji gori, Olševi, idilični kmečki vasi Šentanel in dolini Tople, po nekoč uspeš-

nem mežiškem rudniku, bogati gozdarski tradiciji, po ravenskih plemenitih jeklih, ampak je prepoznavna tudi zaradi ljudi. Prav ti z delom, s športom in kulturo že de-

setletja pomagajo sestavljati bogat in slikovit mozaik Mežiške doline. Med mnogimi Korošci, ki so bili in so še vedno neutrudni ambasadorji svoje doline, je

tudi kar nekaj preprostih ljudi; takih, ki so ne zavedajoč ponesli dobro ime doline in njenih prebivalcev v svet. Mednje nedvomno sodi tudi Franc Rotar.

Veliko ljudi s te in one strani meje pa tudi drugod po Sloveniji ga pozna, predvsem zaradi dela, ki ga je z vso odgovornostjo opravljal vse do upokojitve. Bil je namreč kar 35 let poklicni gasilec. Nekateri ga bolj poznajo po novinarski plati ali pa kot lovca. Le malo ljudi pa ve, da je tudi velik ljubitelj domače koroške pesmi in pevec.

Da bi o njem tudi drugi izvedeli kaj več, sem se, ko smo v šoli pri slovenščini dobili za nalogo opraviti intervju, odločila pogovoriti z njim. Vendar ni bil takoj za to. Skromen, kot je, mi je rekel, da so drugi bolj znani in da so več naredili za dolino kot on. Zato naj pišem o njih. Kot vidite, mi ga je le uspelo pogovoriti.

»Komaj sedem let sem bil star, ko sem postal prostovoljni gasilec v Črni, kjer sem se rodil pred dobrimi 60 leti. Tako humano in plemenito gasilsko poslanstvo opravljam že več kot pol stoletja. V sedemdesetih letih minulega stoletja pa sem na Ravnah postal tudi poklicni gasilec. Čeprav ima ta zahteven poklic, kot vsi ostali, lepe in težke trenutke, o delu poklicnega gasilca ne govorim rad. Prevečkrat so ti gasilci izpostavljeni nevarnostim, zlasti pa velikim stresom,« je pričel najin pogovor ded.

Kdaj in kje se je pričela tvoja novinarska pot, ki ji rad rečeš dopisniška?

»Dobro se še spominjam neke prometne nesreče, ki se je zgodila leta 1972. Ker je bila kar precej huda, smo reševali tudi poklicni gasilci. Ker sem o njej poročal za mariborski *Večer*, se je takrat tudi začela moja kar bogata novinarska – dopisniška pot. Čeprav sem kot dopisnik, takrat so redni novinarji prihajali na Koroško le občasno, velikokrat pisal za *Večer*, sem bil bolj redni dopisnik *Informativnega fužinarja*, glasila ravnenskih železarjev. Pozneje sem tudi kaj napisal za *Koroški fužinar*. Seveda sem v začetku pisal (in fotografiral) o manj pomembnih dogodkih. Šele z leti, ko sem tudi s pomočjo kar nekaterih novinarskih tečajev, na

katere me je poslal moj urednik Marjan Kolar, spoznal novinarske zvrsti in ko sem postal bolj več pisarja, sem lahko pisal tudi o drugih, bolj pomembnih in zahtevnih dogodkih. Vendar ne samo o tistih, ki so se zgodili v železarni, ampak tudi v Mežiški dolini.«

Kdo vse je takrat pisal za *Informativni fužinar*?

»Poleg takratnega urednika, pisatelja Marjana Kolarja, je dokaj bran delavski časopis pomagalo ustvarjati kar nekaj bolj ali manj rednih dopisnikov. Med temi smo takrat bili tudi Zlatka Strgar, Mitja Šipek, Jože Šater, jaz in še nekateri. Šater je pozneje bil tudi urednik *Koroškega fužinarja*. Ko se je pri *Informativnem fužinarju* zaposlila mlada slavistka domačinka Helena Merkač, smo si nekako razdelili področja pisanja. Meni so zaupali politično področje. Kar nekaj let sem pisal za rubriko *Politična misel* v delovni obleki. Pokrival sem tudi delovanje krajevnih skupnosti iz Mežiške doline. V začetku je glasilo izhajalo enkrat mesečno, pozneje pa vsakih štirinajst dni. Lahko si predstavljaj, koliko pisnega in slikovnega materiala smo morali spraviti skupaj za vsako številko. Heleno, ki me je, moram priznati, veliko naučila o knjižnem jeziku, sem vedno zelo cenil kot dobro slavistko in prizadevno novinarko. Kar žal mi je bilo, ko je odšla iz železarne, saj je dobro poznala tudi delo urednika in tehničnega urednika.«

Koliko let si potem pisal za *Večer*? Baje si hkrati pisal tudi za druge slovenske tednike in dnevnike. Pa tudi za *Koroški radio*. O čem si naj-

raje poročal?

»Več kot 20 let sem bil dokaj reden dopisnik mariborskega *Večera*. Nekaj let manj sem pisal tudi za *Delavsko enotnost*, *Komunista* in za *Kmečki glas*. Za *Večer* in za *Kmečki glas* sem včasih pisal o aktualnih dogodkih tudi iz avstrijske Koroške. S pisnimi prispevki in z besedo sem delal tudi za Koroški radio, pri katerem sem bil še član programskega sveta. Zaradi širokega novinarskega dela sem bil nekaj časa tudi član republiškega Tiskovnega sveta.

O čem sem najraje pisal? Takrat nas ni bilo veliko, ki smo pisali za časopise, vsaj na Koroškem ne. Za *Delo* je pisal Ivan Praprotnik, za *Večer* Tomislav Ivič in jaz, pozneje pa tudi Miro Petek, za radio Ljubljana je poročala Mira Valtl, pri radiu Radlje sta bila Slavko Bobovnik in Kristl Valtl, pri Koroškem radiu pa Tomo Vrunč, Heda Praprotnik in drugi. Zato sem moral pisati o vsem, najraje pa sem delal reportaže, v katerih so svoje mesto dobili preprosti, delavni ljudje, ljudje v socialni tiski ... Tako sem pisal o mežiških »knapih«, ravnenskih železarjih, kmetih, »olcarjih«, o furmanih in o kulturnikih. Pisal sem o delu in življenju tudi iz drugih nekdanjih republik, saj sem bil kar dvakrat potnik vlaka Bratstva in enotnosti. V Srbijo sem z beležko in fotoaparatom spremljal tudi naše koroške politike in gospodarstvenike.«

Baje si bil kar brano novinarsko pero, a tvojega pisanja niso vsi odobraval. Si se kdaj moral zagovarjati?

»Vsak – poklicni novinar in amater – si želi, da je bran in s pisanjem tudi prepoznaven. Če si hotel biti aktualen, si moral

pisati tudi kritično. Tako sem v *Večeru* kritično pisal tudi o železarni Ravne, torej o svoji delovni organizaciji. Ko sem večkrat napisal precej dolge članke o onesnaževanju mežiškega rudnika in železarne, o nepoštenih takratni stanovanjski politiki, sem imel velike težave, zlasti pa zaradi prispevka Rdeči ravnenski prah (ni) škodljiv. Tudi politiki in kulturniki so me napadali. Kot kaže, neuspešno, saj sem tu in še vedno pišem.«

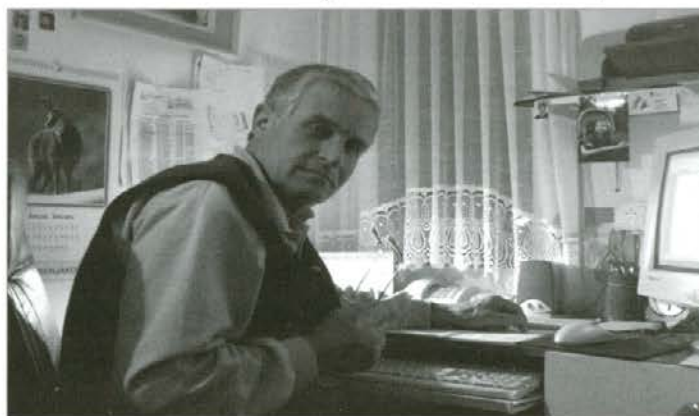
Menda ste imeli takratni koroški novinarji in dopisniki tudi svoj aktiv, ki je dobro delal, saj je skrbel tudi za družabna srečanja in izobraževanje.

»Koroški aktiv novinarjev je bil med najbolj prepoznavnimi v Sloveniji. Kar deset let smo Korošci organizirali nepozabna srečanja, ki so se jih udeležili mnogi znani slovenski časopisni, televizijski in radijski novinarji, tudi politiki in gospodarstveniki, saj so oni družjenja finančno podprli. Pa zato o njih nismo nič manj kritično pisali.«

Za katere časopise in revije pišeš danes?

»Že kar nekaj let sem redni dopisnik glasila *Lovec*, ki ga izdaja Lovska zveza Slovenije. Tudi sedaj me pošiljajo v razne kraje po Sloveniji, da pišem o delu in življenju lovcev. Za teden dni so me poslali celo na Slovaško in v Vojvodino. Baje sem bil tam za nagrado. Tu in tam napišem še kakšen govor ali pomagam pri izdaji jubilejnih almanahov. Skratka – kot nisem mogel včasih brez pisalnega stroja, danes ne morem brez računalnika.«

Hvala za tvoj čas in odkrite besede, deda!

Fotografije skozi čas v občini Mislinja

Mirko Tovšak, oec.

Ob slovenskem kulturnem prazniku je znani zgodovinar in sedaj že upokojeni profesor Jože Potočnik skupaj s Turističnim društvom in Knjižnico Ksaverja Meška v prostorih mislinjske knjižnice pripravil zanimivo razstavo fotografij z naslovom »Fotografije skozi čas v občini Mislinja«. Jože Potoč-

nik, ki že leta skrbno zbira arhivski material po celotni Mislinjski dolini, se s posebno ljubeznijo posveča tudi gornjemu delu Mislinjske doline, ki jo sedaj zajema občina Mislinja. Tu je namreč preživel svojo mladost kot učitelj na osnovni šoli in ga na ta kraj vežejo še posebej lepi spomini.

Fantje z vasi so otvoritev popestrili s starimi pesmimi.

Predavatelja Jože in Poldka

Številni domačini so napolnili prostor knjižnice.

Lepo ohranjen prostor, kjer je bila nekoč Pergerjeva graščina.

Takšna je bila Mislinja v začetku 20. stoletja.

Na otvoritvi razstave se je zbralo lepo število Mislinjčanov, ki so prisluhnili zanimivi predstavitvi zgodovine kraja in okolice. Samo Jože zna tako zanimivo in doživeto predstaviti zgodovinska obdobja, ko je Mislinja v prvi polovici dvajsetega stoletja dosegla največji gospodarski razvoj. Takrat je namreč večino gozdov dobil v last znani posestnik Perger, ki je poleg razumnega gospodarjenja z gozdovi poskrbel tudi za izgradnjo ozkotirne železnice iz Mislinjskega jarka, zgrajeni pa so bili tudi številni lesnopredelovalni obrati. Ti so dajali kruh velikemu številu družin, zato o Pergerju domačini še danes spoštljivo govorijo. V svoji predstavitvi seveda tudi ni mogel mimo obdobja, ko so na Pohorju obratovale številne glažute, kasneje pa

tudi železarstvo.

Živa legenda zadnjih predvojnih in povojnih obdobja v Mislinji je nedvomno tudi znana domačinka Poldka Bezljaj. Zato tudi otvoritev razstave ni mogla mimo njenega prispevka o razvoju kraja in zgodovinskih osebnosti v tistem času. Oba predavatelja sta se čudovito dopolnjevala, tako da smo obiskovalci zares dobili celovito podobo razvoja Mislinje in okolice koncem devetnajstega in v prvi polovici dvajsetega stoletja.

Na otvoritvi so sodelovale tudi mlade pevke Andreja, Sonja, Sara in Tjaša, na koncu pa so Fantje z vasi zapeli nekaj starih ljudskih pesmi, ki jih danes bolj redko slišimo, so se pa ohranile na obronkih Pohorja.

Stanko Hovnik

V knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec sta bila 15. februarja 2007 predstavitev zadnje številke revije za leposlovje in kulturo *Odsevanja* in literarni večer z ustvarjalci iz domačih književnih logov. Sodelovali so: Anja Ramšak, Marijana Vončina, Peter Petrovič, Jani Rifel, Brigita Rajšter in Zlatko Verzelak, ki je večer popestril še s petjem ob spremljavi na kitaro.

Večer je povezoval urednik Andrej Makuc. V 63./64. številki revije je na več kot 100 straneh objavljenih 29 prispevkov 24 avtorjev z različnih področij kulture ustvarjalnosti na Koroškem. Precej

prostora je namenjenega predstavitvi življenja in dela Ljube Prenner in dogodkom ob 100-

letnici njenega rojstva. Že samo ti skromni podatki nam jasno povedo, kako pomemb-

no kulturno poslanstvo nosi ta publikacija.

Z leve: Jani Rifel, Marijana Vončina, Anja Ramšak, Brigita Rajšter, Peter Petrovič in Andrej Makuc

Žalostinka za Jojem

Milena J. Cigler

Lije, kot da so drevesa tvojih las vlila slapove mojih solz na gostiji, kjer bi moral biti ti. In kot da si naplaval dež na mizo dneva in spral sledove nočnih plesalcev, kjer sem te zaman iskala.

Moral bi se pojaviti med drevesi, a so ta zbežala na krilih vetra. Vse je, kot da boš

priplaval na oblaku nedorečenosti, vse je enako kot takrat, če se ozrem, še vedno sediš komaj slišno za vratnim krilom želja, noge si ozemljil iz čevljev, z bosimi nogami si prisilil tla, da so spenila rdeči mošt. Brez besed dihaš nevihto in v tvojem pogledu so ranjene

uteži, z vaških streh bežijo zadnje sence in v tvoji kuhinji priškrneva sence za zapahe in si izmenjava svetlobi in porodiva beli dan. A seveda, spet si prišel in prav tiho sediš za vrati, da si ne upam pogledati tja, kjer sva včeraj odtočila zadnjo temo in napolnila prostor z vrtoglavo

bleščico luči. Dragi, dragi, ukrotiti želim moreče svežnje teme in jih zavaliti v tolmun, kjer se mehko potopijo v noč. Želim, da spet in spet prideš, pa čeprav le v sanjah mi izključvaš ljubezen iz oči in nahraniš z njo očesne votline, ki bodo mislile mene. Dragi, kako mavrično te čakam!

Novo poštno znamke in ilustrirana dopisnica

Stanko Hovnik

V župnijski cerkvi svete Elizabete Slovenj Gradec je bila 24. 1. 2007 predstavitev ilustrirane dopisnice ob 800-letnici rojstva svete Elizabete, katero je izdala Pošta Slovenije. Izdane znamke in dopisnico je predstavil g. Peter Luetič, predstavnik Pošte Slovenije. 800. obletnico rojstva sv. Elizabete smo zaznamovali z izdajo ilustrirane dopisnice, na kateri je prikazan pečat s podobo sv. Elizabete, narejen po naročilu mestnega župnijskega urada iz Slovenj Gradca.

Novost v ponudbi Pošte Slovenije so osebne poštno znamke, katere motive bodo lahko izbirali in določali naročniki. Spregovorila sta še župan mestne občine Slovenj Gradec g. Matjaž Zanoškar in tukajšnji župnik g. Peter Leskovar. Kulturni program so s pesmijo popestrila Postavkova dekleta, s citrmi Špela Palir, z violino pa Špela Vivijana Kristan.

Dopisnica in znamka izdana ob 800-letnici rojstva sv. Elizabete

Rudi Mlinar in Ivana Vatovec

Vsa njegova križpotja

Milena J. Cigler

Rudi Mlinar, ljubiteljski pisec iger za mladino in odrasle, doma z Leš nad Prevaljami, je pred šestimi leti srečal Ivano Vatovec, Belokranjko, stanujočo v Brežicah. Vnela se je ljubezen, pa se napojila z literarnimi vodami in skupno snujeta, pa tudi vsak zase. Ustvarila sta štiri knjige, od tega je skupna knjiga o življenju župnika očeta Špeliča *Vsa njegova križpotja*, katero sta predstavila na »Večeru ob treski« oz. jo je predstavilo Literarno gledališče Treska Mežica. Poleg te knjige je Rudi predstavil še zbirko črtic z naslovom *Vstopite in Ivanka zbirko pesmi z naslovom Pod silo spomina*.

Črtice sem prebirala z velikim užitek in bi jih označila kot izredno berljive (veliko dialoga), psihološko dognane, mestoma, kjer avtor opisuje prizore iz narave, pa dosegajo umetniški vrh. Pod njegovo zgodbo se ne bi se sramovala podpisati ne Prežih ne Kersnik.

Tematika je vzeta predvsem iz kmečkega življenja koroškega kmeta, nekaj pa je tudi avtobiografske. Prav ljubka je črtica o hčerki Veroniki, ki se mi je posebej vtisnila v spomin, saj smo podobne pripetljaje z otroki doživljali malodane vsi.

Avtorju se pozna delovanje na področju dramatike, saj odlično obvlada dialog, monolog, opisuje notranje boje med podzavestnimi hotenji in izražanjem »za javnost«, ki ga večkrat pripeljejo do čudenja nad samim seboj in svojim ravnanjem navzven.

Zares toplo priporočam v branje te črtice, ker jih boste prebrali na »dušek«, kot radi rečemo. Pesmi *Pod silo spomina* so prav tako nekakšen šopek liričnih pesmic, katere pogosto prikazujejo prizore iz narave, s katerimi avtorica tolmači svoje notranje razpol-

oženje. Pesniška govorica je prefinjena, izbrušena, jedrnata, najlepše pa so pesmi o Beli Krajini, zato vam eno predstavljam:

Bela Krajina

Gledam
v soncu obeljene breze,
plavo dihanje nad šuštečimi
objemi,
igrivost trav,
odjek vseh strun
nad resnobo kamenja.

Pikaste rute,
jasminov grm,
brenčanje čebel,
tisoč življenj.

Znoj izpira utrujenost,
klici jadrajo
na brezskrbnih oblakih.

Knjige, o kateri je bilo na »Večeru ob treski« največ govora, pa mi žal še ni uspelo dobiti, tako da o njej lahko napišem le to, kar sem slišala na predstavitvi. Rudi in Ivanka sta v tej knjigi predstavila življenjsko pot župnika Špeliča, kateri se je za poklic župnika odločil v svojih zrelih letih, pri tem pa je naletel na ogromno ovir oz. težav. Najprej naj bi si ustvaril družino, dobil ženo in otroke ...še preden se je odločil za svoj težek poklic. Težek zato, ker naj bi ga oblast preganjala zaradi političnega prepričanja.

Upam, da bo knjiga na razpolago v knjižnici, da bom lahko bralcem *Viharnika* povedala več o njej. Verjetno pa mora biti zanimivo branje glede na to, da je Rudi postal takšen mojster peresa, pri pisanju pa mu je z naveti pomagala tudi Ivanka.

»Večer ob treski« je vodila Ajda Vasle, odlomke iz obeh proznih del je bral Peter Peruzzi, pesmi iz pesniške zbirke pa je brala Ivanka sama. Glasbeno spremljavo sta pričarali flavtistki Mira Stropnik in Janja Černjak iz Mežice.

Rudi Mlinar in Ivanka Vatovec

Levo Mira Stropnik, desno Jasna Černjak

Od leve: Peter Peruzzi, Janez Potočnik, Rudi Mlinar, Ivanka Vatovec

Občni zbor Kulturnega društva Ksaver Meško Sele–Vrhe

Predsednica KPD Ksaver Meško Sele–Vrhe Nevenka Kotnik

Člani Kulturno prosvetnega društva Ksaver Meško Sele–Vrhe smo uspešno zaključili leto 2006 in se zaradi stodototne realizacije kalendarja prireditve zadovoljni podali v naslednje leto, v katerem želimo pustiti nove sledi skupnega kulturnega ustvarjanja.

Na občnem zboru, ki se je s polno paro odvijal v soboto, 24. februarja, pri Brezniku na Selah, smo se z veseljem spomnili na večje dogodke, ki so zaznamovali leto 2006.

V mesecu marcu smo počastili 40. obletnico najstarejšega moškega pevskega zbora v Mislinjski dolini, MPZ Ksaverja Meška. Kljub snežnemu viharju smo bili zadovoljni z udeležbo in vsi prav dobre volje nazdravili na naslednjih štirideset let uspešnega prepevanja.

Po tematskih poteh, ki jih na Selah, Vrhah in na Gmajni ne manjka, smo popeljali kar nekaj ljubiteljev kulture in pohodov željnih obiskovalcev, ki so se radi udeleževali nočnih in dnevnih doživljajev na Poti Rimljanov, na Meškovi poti ter na Poti v Škratovo deželo, na katerih so skupaj z našimi zvestimi člani odkrivali skrite kotičke podeželja.

Otroci in mladi po srcu so se lahko razživeli v Škratovi deželi na Zagmajškovem vrhu, kjer so se v mesecu oktobru srečali z bitji iz koroških legend in pripovedk. Skupaj z družino Kragelnik so naši aktivni člani zopet zaživeli kot škratje v pravljicnem svetu otrok in jim predstavili svoje navade in običaje, kakršne so poznali tudi naši dedi in babice. Nadvse navdušena pa je bila skupina etnologov Slovenije, ki je Škratovo deželo obiskala v dneh po prireditvi.

Veselo je bilo tudi na zaključnem izletu na Kaplo na Kozjaku, ki smo ga letos uspeli organizirati z velikodušno pomočjo gospoda Igorja Glasenčnika. Člani so pokali od smeha ob druženju z dravskimi spla-

varji v Ožbaltu, nato pa so jih z gospodom župnikom Igorjem Glasenčnikom na čelu zabavali domačini na Zgornji Kapli, ki vedno znova presenečajo s svojimi glasbenimi in igralskimi sposobnostmi. Vsako leto radi gostimo igralce njihovega Kulturnega društva, ki na odru večnamenskega doma na Selah spravijo v krohoto vedno več ljubiteljev komedij.

Pri nas na Selah je že nekaj let v navadi, da krajanji v januarju počastimo Meškovo obletnico smrti z različnimi prireditvami in dogodki. Vsi pohodniki, željni rekreacije, so se lahko v nesnežnem januarju na pobudo družine Kragelnik in KPD Ksaverja Meška udeležili nočnega pohoda z baklami po Poti škratov. Več kot sto pohodnikov se je zbralo na dveh zbirališčih, in sicer pri cerkvi sv. Urbana in na kmetiji Grobelnik. Od tod so se v soju bakel odpravili v Deželo škratov, kjer so bili deležni toplega okrepčila, za kar je poskrbela Vaška skupnost.

V nedeljo, 21. 1. 2007, pa smo krajanji Vaške skupnosti Sele–Vrhe z osrednjo prireditvijo slavnostno zaključili praznične dni.

Dvorana večnamenskega doma je bila dobro zasedena s publiko, navdušeno nad programom, ki se je odvijal na odru. Kot vsako leto so na prireditvi tudi tokrat sodelo-

vali učenci OŠ Sele–Vrhe, ki se s petjem, plesom in recitacijo vedno radi pokažejo svojim ponosnim staršem, med katerimi se slišijo izjave, kot je bila tale: »Nemogoče, da je naša tak' korajžna na odru...«

Skozi otroške oči smo na duhoviti način z najboljšim spisom učenke Anje Pečoler, ki je bila zanj tudi nagrajena, spoznali žalostno resnico o stanju naših cest, ki polne lukenj vodijo skozi kraj. Veliko smeha se je v dvorani razlegalo ob komičnem povezovanju programa naših Micike in Pepija, ki sta ju tudi letos prepričljivo odigrala zvesta člana Kulturno prosvetnega društva Ksaverja Meška (Suzana Lah in Miran Luter).

V šali je bilo razkritih veliko dogodkov iz prejšnjega leta, mimo katerih nista mogla niti predsednik vaške skupnosti g. Peter Pungartnik in župan Matjaž Zanoškar, zvesti gost krajevnega praznika na Selah. Za vsestranski prispevek k razvoju in napredku kraja sta predsednik g. Peter Pungartnik in župan g. Matjaž Zanoškar podelila priznanja Osnov-

ni šoli Sele–Vrhe, Športnemu društvu Sele–Vrhe, Prosto-voljnemu gasilskemu društvu Sele–Vrhe ter MPZ in Kulturno prosvetnemu društvu Ksaver Meško Sele–Vrhe.

Brez glasbe in petja pač ni praznika, zato so naša ušesa polnile melodije mladih članov glasbene skupine Bum z Graške gore, humoristične pesmi Milana Kamnika in ljudskih pevk Bršljank ter pesmi domačega MPZ Ksaverja Meška.

Dve uri zanimivega dogajanja na odru pa smo krajanji zaključili s pogostitvijo in sproščenim klepetom ter druženjem do večernih ur.

Ob tej priložnosti se v imenu Vaške skupnosti Sele–Vrhe zahvaljujem velikodušnim sponzorjem, ki so prav za to priložnost spekle dobrot, zaradi katerih je bil naš vaški praznik še bolj sladek.

Kot predsednica društva se zahvaljujem vsem, ki radi pomagajo in s svojimi kulturnimi drobtinicami prispevajo velik delež v zakladnico našega kraja.

VELIKA LJUDSKA SANJSKA KNJIGA in HOROSKOP

iz hrvaščine prevedel Zlatko Verzelak

OGNJENO ZNAMENJE, KI MU VLADA MARS, JE SIMBOL EKSPLOZIJE POMLADI

se v popolnosti odkriva ognjevitost, značilna za ljudi tega znaka. Kot resnični simbol

OVEN
21.3. - 20.4.

Beseda: UPANJE

Še v primitivnih religijah je bil oven žival, namenjena za žrtvovanje, torej bogovom drag. V rimski mitologiji je imel še večji pomen: bil je simbol začetka vsake stvari in povezan s čudovitim ponavljanjem, ki se dogaja vsak dan s sončnim vzhodom. Oven označuje začetek kroga, imenovanega zodiak, tam kjer ima sonce najmočnejši učinek na osebo. Razen tega Mars daje rojenim v tem znaku neustrašnost in dinamičnost, povezani z impulzivnostjo. Ta izjemno gibljiv duh, obdarjen z neverjetnim življenjskim elanom, je instinktivno (nagonsko) usmerjen, da upravlja z drugimi in v vsakogar v svoji bližini vliva podjetnost, voljo in odločnost. Inicijativa (pobuda), pogum in entuziazem (navdušenje) povzročajo, da se ovni vmešavajo v vsako situacijo ne glede na okoliščine in vsaki stvari, ki se je lotijo, pustijo svoj pečat. Ovna lahko zato označimo kot znamenje mladosti (morda rek: mladost je norost – čez potok skače kjer je most?), polno nasprotij in konfliktov, v katerih vlada impulzivnost, razmišljanje pa je na drugem mestu. Takšna zaloga življenjskih sil ga včasih navede na agresivnost, ko

dinamične narave oven kaže v obnašanju veliko naravnost. Te osebe imajo posebno lahkotnost v izražanju in vedno prijateljski pristop. Njihova iskrenost, enostavnost in impulzivnost razorožijo druge ljudi in naredijo vsako situacijo prijetno. Oven vedno v popolnosti ve, kaj hoče, je neodvisne uporniške narave, zna zaščititi svoje interese in težko je vplivati nanj ali si ga celo podrediti. Nikdar ne čaka na posledice dogodka, ampak jih prehiti s svojo odločnostjo. To je pogosto rezultat neomajnega samozaupanja, takega, ki ga včasih napelje, da stopa v akcijo, ne da bi se zmenil za posledice svojih postopkov in dejanj. Tak način se kaže v nesposobnosti, da se poglubi v potrebe drugih, zaradi česar pogosto izpade egoist in egocentrik, čeprav se tega ne zaveda in niti nima volje ali želje, da bi koga prizadel. Ne glede na vse: ambicije teh oseb se mnogokrat izkažejo za upravičene – zares so pripravljene in sposobni prenesti vsako žrtev, da bi dobili priznanje za svoje usluge in da bi bili v središču dogodkov. Delujejo nagonsko in tako hitro, da so velikokrat neoprezni in zaidejo v težave, ampak se tega ne ustrašijo, ker vedno zmorejo dovolj moči, da jih premagajo.

Ovnov ognjeviti in nagel značaj je vzrok, da sovraži vse, kar je komplicirano in kar lahko povzroči, da bi nekoristno zapravljali moči; nagonsko se izogiba preveč občutljivih oseb ali onih, ki ne razumejo njegove narave. Raje se neposredno in frontalno sooča s situacijami brez razmišljanja o tveganju in posledicah, ki jih povzročajo njegovo znamenje. Ne moremo mimo dejstva, da oven nosi v sebi močno moralno osnovo, ki jo pretirano vestno spoštuje. Te osebe živijo v sedanjosti (danes, tukaj, zdaj), pozabljajo, kar je že mimo, prihodnost pa jih zanima le, če se jim zazdi, da bodo njihove odločitve, povezane z njo, kmalu postale aktualne (nujne in pomembne). Po vsem tem ugotovimo, da lahko delo postane ovnu glavni smisel v življenju, ker predstavlja ventil njegovih moči in ker mu nudi zadovoljstvo, da ima stalni cilj, za katerim teži – tudi za ceno premagovanja težkih preprek. Oven sovraži zapletene posle in dejavnosti, ki terjajo potrpežljivost in diplomatske veščine, dobro pa se znajde v poklicih, kjer je potrebna pomoč prepričevanja, sposobnost obdržati posel na nivoju in določena disciplina. Pretiravanje v tem ga lahko privede do resnega despotizma (strogo vladanje), česar se nikoli ne zave(da). Glede na to, da je energija, ki upravlja ovna, živa in dinamična, je ta oseba vedno navdušena za podvige, pripravljena je začeti nekaj z zanosom, prizadevnostjo in optimizmom, če pa ni takojšnjega uspeha, njeno zanimanje naglo uplahne. Ako ugotovi, da lahko cilj doseže takoj, pokaže svojo marljivost in neutrudnost, ki ne poznata preprek, svojo neodvisnost in organizacijske sposobnosti ter močan čut odgovornosti. Če želimo odkriti posle in poklice, značilne za ovne, velja, da lahko tako moški kot ženske uspevajo na vseh področjih: od medicine ali vojaške kariere do športa. Postanejo lahko

vrhunski industrijalci, zdravniki, organizatorji v medijih, novinarji, umetniki. Ženske tega znamenja se pogosto posvečajo službam, ki zahtevajo odgovornost in nosijo prestiž na raziskovalnem področju ali v sferi izobraževanja, na polju mode in vedno so odlični sodelavci. Ekonomska neodvisnost nikdar ni problem za pravega ovna. Sooča se s težavami, ko je treba obdržati ali naložiti ustvarjen zaslužek. Te osebe ne znajo ceniti vrednosti denarja, vidijo ga samo kot sredstvo za plačilo svojih želja. Brezskrbno upravljajo zase in za druge in redko mislijo na varčnost.

V ljubezni se je oven pripravljen dati brez omejitev. Ta oseba je sposobna največjih strasti in tiranske ljubosumnosti. Prevlada občutek pollaščenosti. Ampak oven je idealist in če je prepričan, da se mu ljubezen iskreno vrača, močno ljubi. V zakonu je vedno oblasten, čeprav pripravljen, da se za ljubljeno osebo žrtvuje. Ni ravno vzor vernosti: od flirtov in slučajnih avantur ne beži, čeprav se vse to dogaja bolj iz nečimrnosti in nagonov kot zares iz zanosu. Krog njegovih prijateljev je zelo širok, resničnih pa ima zelo malo. To je posledica tega, da čeprav vpadljivo privlači druge, težko uspe zadržati z njimi pravi prijateljski odnos. Ko se pa prijateljska vez utrdi, je pripravljen iskreno pomagati, prijatelju organizirati življenje, če je treba, in mu odpreti nove perspektive hobijev, zanimanj in interesov. Da, biti prijatelj z ovnom pomeni: znati se soočiti z dejstvi skupnih interesov, znati pogovarjati se, da se pokaže ovnova sposobnost spoštovati mnenja drugih in jih ceniti.

Glede na to, da je obdarjen z izjemno fizično vzdržljivostjo, oven obremenjuje svoj organizem s pretiranimi napori. Rezultat: kaj hitro lahko postane žrtev akutnih bolezni, a ima sposobnost hitrega okrevanja. Njihovo naravno zdravilo je

spanec. Dolg in globok, ki blagodejno vpliva na njihov živčni sistem. Infekcijske bolezni so redke, ravno tako kronične. Slabe točke ovna so zobje, oči, glava, želodec in ledvice.

EROTIČNO SENTIMENTALNI HOROSKOP

Imate odločen značaj, radi imate, kar je jasno, natančno, čisto. Živo reagirate ne vse, kar se dogaja okoli vas. Za vas je pomembnejša akcija kot razmišljanje. Skrbi vas tarejo občasno, a ne pustijo globljih brazd. Ne zapadete v malodušje in pesimizem. Vaš moto: stalno iti naprej. Obdarjeni ste s samozavestjo. Pripravljeni ste iti korak za korakom, da bi uresničili svoje življenjske zamisli. Trmoglavni niste. Spremenili boste mišljenje, če vam nekdo z logiko dokaže, da niste imeli prav. Ste pogumni in podjetni. Lotite se tudi tveganega, le da se ne bi izgubili v labirintu neodločnosti. Vaš entuziazem (navdušenost) in dinamičnost (gibljivost, nemirnost) sta dovolj močna, da prebrodite vse težave. Dajete pobude in ko se znajdete na križišču dveh možnosti, hitro odločate. Po glavi vam rojijo načrti, a ker vse delate na hitro, pogosto ne čakate pravega trenutka za realizacijo (uresničitev). Radi imate novosti in spremembe. Ko nekaj želite, želite vse ali pa nič. Odstopite od načrta, če ugotovite, da se vam ne splača. Preveč disciplinirani ravno niste v smislu pokoravanja družbenim normam, sploh če se vam zdijo prestroge in v nasprotju z vašim občutkom za neodvisnost. Radi se mešate v tuje zadeve, dajete nasvete, čeprav jih nihče noče od vas. Tako nastane nevarnost, da si pridobite sovražnike, ker svojega mnenja in kritik ne olepšujete. Prezirate komplicirane situacije. Gnusijo se vam tisti, ki najdejo zadovoljstvo v konfuznih (zmedenih) zgodbah in dogodkih. Obnašate se nonšalantno (malomarno) in ne merite besed. Pogosto se zgodi, da tako koga grobo prizadenete, ne da bi sami želeli.

Vaš značaj ima pri obnašanju v ljubezni veliko vlogo. Nikdar se ne postavljate med tiste sužnje - moške ali ženske, ki se uklanjajo željam in zahtevam drugih. Preveč neodvisni ste, da bi se dali zapreti v kletko. Iščete vzajemno zaupanje, ki bo zagotovilo življenje brez scen, večnih sumničenj. Ljubosumni ste in to pokažete. Zahtevate jasne odgovore na vprašanja. Ni lahko vašemu partnerju, ko jih začne ignorirati in se jim izmikati. Če vas ljuba oseba prevara, je ranjen vaš ponos, ranjeno vaše samoljublje in ne boste šli zlahka mimo tega. Z vami v takih trenutkih ni prijetno. Samo pod pogojem, da naletite na čvrst, močan karakter (značaj), ki lahko vlada vašemu, boste prevzeli del odgovornosti. V vseh rečeh hočete svojo vlogo, ob vsaki priliki se mora slišati vaša beseda, v gospodinjstvu se nobena stvar ne rešuje brez vas. Če najdete šibkejšega od sebe, nastopi nevarnost, da si ga podredite. Tak odnos pa vam ni všeč, ker na dnu srca niste pristaša takšnega sožitja. Za vas je idealen tisti ali tista, ki ima močan karakter, s katerim vam bo imponiral (zbujal spoštovanje). Nežnost do ljubljene osebe kažete javno in ona je zaradi tega ganjena. Hočete pa, da tudi ona pokaže čustva. Tako v ljubezni kakor tudi v življenju zahtevate popolno predanost. Daste vse ali nič. Isto pričakujete od svojega sopotnika. Čeprav ste neskončno plemeniti, znate kazati tudi znake egoizma - najprej mislite nase, potem na drugega. Ne marate laži in sprenevedanj, kar vas lahko privede do neprijetne situacije. Ker ne marate ljudi, ki ne mislijo enako kot vi, so le-ti prisiljeni lagati. Oproščati znate. To je velika garancija za srečo v zakonu. Če ljubljena oseba naredi napačen korak ali kaj nesmotnega, reagirate grobo, eksplodirate. Ko se prvi bes utiša, postanete razumni in ne želite poglobljati razdora, niti se maščevati. To ne pomeni, da se kdaj pa kdaj ne. Prisegate na oko za oko. Če odkrijete prevaro, ste pripravljeni pasti v prvi objem, ki se vam ponudi. V zakonu ste

sposobni držati krmilo. Logično razsojate in se odločate (v glavnem dobro), družinski proračun vodite na najboljši možni način. Vaš partner je lahko brez skrbi pri mnogih odgovornostih. Vse boste pogumno prevzeli nase. Kot starši se ne obnašate kot kokoška, ki zbira okrog sebe piščančke. Vaših čustev do njih ne bo manjkalo, vendar pa ne tratite časa z razvajanjem. Določene poteze vašega značaja hočete prenesti na otroke. Otrok ne sme biti slabič, ker veste, da takšen ne bo dobro krmaril skozi življenje.

ŽENSKA

LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE

Na moškega, ki ga ljubi, hoče prenesti materinski instinkt. Razen tega pa je zelo ognjevit in je niti malo ne moti, da se njen izbranc v celoti naslanja nanjo in ne nasprotuje, da ga ona štiti in vodi. Poleg fizičnega (telesnega) kontakta (stika) je zanjo pomemben tudi intelektualni in duhovni. Na žalost zna biti taka ženska preveč moška, v partnerju zbudi komplekse, ki sčasoma povzročijo razdor. Nepotrpežljiva je in nervozna (živčna), ne trpi ugovaranja. Zlahka se prepira in dovolj je trmasta, da nikdar ne naredi prvega koraka.

SPOLNO ŽIVLJENJE

Nagnjena je vsem spolnim deviacijam (odklonom) in od moškega zahteva, da počne tisto, kar ji je najbolj všeč, ne da bi jo zanimal njegov užitek. Vztraja na klitorisnem orgazmu, zelo pa je naklonjena tudi oralnim odnosom. Zase misli, da je osvobojena.

MOŠKI

LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE

Najbolj srečen je ob ženski, ki ima duha, ki je občutljiva, a ne preveč, ki mu lahko konkurira in nasprotuje v diskusiji, ki ga

v trenutkih krize lahko tolaži in teši. Njegove spolne težave izvirajo iz tega, ker mu poklic vedno pomeni več kot čustva. Nesposoben je za nežnost in tiste drobne pozornosti, s katerimi ženska pogosto meri ljubezen.

SPOLNO ŽIVLJENJE

V spolnosti je hiter, uren, ročen - kot pri poslu. Nikdar se ne zadržuje pri ljubezenski predigri, niti nima razumevanja za drobne erotične stranpote, glavno je, da opravi svojo fiziološko potrebo. Zaradi tega ima oven pogosteje kratke ljubezenske avanture kot čvrste ljubezenske vezi. Svoje slabe ljubezenske lastnosti pa lahko spremeni pod vplivom ljubljene ženske.

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Voračev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk:

Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

agencija Stock.XCHNG

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (t.j. tarifne številke 3).

Viharnik

Valter Janiš
Ivan Mazgan

Garača pretekle dobe

Že koncem minulega leta smo se z besedami zahvale poslovili od dveh zelo zaslužnih mož naše polpretekle dobe. Odšla sta zadnji kovaški mojster tega okolja

Valter Janiš, po domače Krivc z Gortine, in

Ivan Mazgan, Močnik iz istega kraja.

Je bila navada, da smo za takšne može zapisali, da so bili »veliki«. Ta dva pa sta bila povsem navadna, preprosta kot vsi kmetje na vasi, vendar po svojih značajih in v delu tako drugačna, da zaslužita nekaj vrstic.

Je bil Valter kovač, ne edini, pa vendarle prvi in zadnji, ki je živel za svoj poklic, je bil daleč naokoli tisti, ki je v našo vas pripeljal avtogeno varjenje, je bil človek novitet in kovač in hkrati kmet, ki je kar hrepenel po napredku, po učenju in hkrati tudi po človečnosti do vseh, ki so se pri njem učili, naučili in šli v svet, v tovarne, med boljše »Krivčeve kovače«. Je že res, da je skoraj slehernega najprej vprašal, če ima »gnorje«, vendar ne boste našli nikogar, ki bi mu odrekel uslugo. Takšen je bil njegov način. In koliko bi se jih našlo, ki so mu ostali dolžniki? Najbrž precej.

Ivan je bil kmet. Preudaren, pozoren do sočloveka, do sovaščana, preudarna svetovalna duša. Koliko zagat, koliko problemov je znal razrešiti med kladivom in nakovalom v času združništva, v času obveznih oddaj, planiranega kmetijstva. Ker starejši vedo, da ni bilo lahko, bilo pa bi velikokrat težje, če ne bi bilo med nami diplomatov z zdravo kmečko pametjo in s košem korajže v tistem času. Kot napreden kmet si je kmalu nakupil osnovno mehanizacijo in ugotovil, da njegova Ivica zmore skoraj vse sama, zato se je zaposlil. Ampak glavno je nekje vmes. Nekako v sredini prejšnjega stoletja so tod še brlele petrolejke. Treba je bilo izvesti elektrifikacijo, graditi, obnoviti ali razširiti ceste, v vasi sta bili le dve vodovodni pipi.

S takšnimi, kot sta bila Močnik in Krivc, je postajalo življenje lažje, ta planet bolj prijazen do vseh. Seveda je ob tem tekkel pot, so bili vaški in drugi samoprispevki. Bili pa so tudi uspehi, ki jih ne smemo pozabiti. Da ne zatonejo v pozabo ljudje, ki so pustili globoke sledi, globoke, vendar zaradi njih skromnosti nezapisane, vnuki naj bi vedeli, kakšni delavni ljudje so jim bili dedje, predniki, ljudje, ki so ob pridnih rokah imeli še zlate duše. Bili so ..., bila sta človeka, ki sta videla tudi lačne in bedne za plotom. Oba sta bila moža, človeka, kakršne med današnjimi več ali manj materialno usmerjenimi le še težko najdemo.

Kristl Valtl

Franc Vitko

☆1928

†2007

*Ločitev od dragih težko nas zadene,
je težja še bolj, kadar smrt nam jih vzame.
Učitelj – življenje nas vedno uči,
brez solz in trpljenja nihče ne živi.
Usoda z udarci nam ne prizanaša,
brez milosti dragim življenje ugaša,
globoke nam rane zasaja v srce,
brezčutno se ozira na naše gorje.*

Besede, navadne in vsakdanje, besede, ki se nenehno dotikajo naših ušes, a nam pogosto ne sežejo do srca, nas pustijo brezbrizne samo do takrat, ko nemila usoda poseže v naše življenje in nam iz sredine iztrga naše najbližje – sorodnike ali znance. Kako boleče so lahko te besede, smo se zavedali, ko nas je tiho, kakor je tudi živel, zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek Franc Vitko iz Podgorja.

Ko je sredi sončnega dopoldneva v četrtek, 25. januarja 2007, še sam odhajal do avtomobila, ki ga je odpeljal v bolnišnico, se nihče ni zavedal, da so mu prvi spomladanski ptički, ki jih je vedno tako rad poslušal, zažvrgoleli zadnjo pesem. In res se ni več vrnil, še istega večera se je ustavilo njegovo srce.

Zadnje mesece življenja je večkrat odšel v bolnišnico, a se je vedno po krajšem času vračal domov. Vedno je bil poln energije in načrtov, kaj vse bo potrebno še postoriti.

Vsako leto je težko čakal pomladi in srečen je opazoval rezultate svojih pridnih rok. Vse je bilo pravočasno postorjeno na vrtu, okoli hiše, ob tem pa je še vedno rad spremljal, kaj se dogaja na njegovi kmetiji, ki jo je predal v nasledstvo svojemu sinu. Skratka, bil je skrben in delaven do zadnjih svojih moči.

Vsi ga bomo pogrešali, predvsem pa njegova žena, sinova, hčerka, pet vnukov in pravnuk. Pogrešali ga bodo tudi njegovi sosedje, sorodniki in znanci, ki so ga tako množično pospremili do njegovega groba.

Zahvala

Svojci se vsem, ki so nam izrekli sožalja, prinesli številno cvetje, sveče, vence in darovali za svete maše ter kakor koli pomagali, iskreno zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo pevcem za zapete pesmi ob grobu ter gospodu župniku Leopoldu Koratu in gasilcem gasilskega društva Podgorje kakor tudi vsem praporščakom in izvajalcu Tišine za pogrebni obred. Posebna hvala tudi govorniku Bertiju Konečniku za poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: žena Pepca, hčerka Olga,
sinova Branko in Zvonko z družinami

Martin Ošlovnik – Tini

☆1911

†2006

*Življenje tako živi,
da ga je zmeraj manj;
kot pesek med prsti polzi;
dan na dan ...
In nekoč pride do konca,
ni več dneva, noči,
ker življenje je minljivo ...*

Martin se je rodil na Goriškem vrhu pri Kuplenu, in sicer kot četrti od šestih otrok. Njegova mladost ni bila lahka; ni bilo belega kruha, bonbonov in čokolade, bilo pa je trdo delo od jutra do mraka: zjutraj na pašo, potem pa na delo v gozd. Delali so cele dneve. Gozdove in les pa je imel Tini najraje. Vsako drevo mu je veliko pomenilo in morda mu je prav to pomagalo premagati vse težave.

Že kot mlad fant je bil v letih 1941 in 1942 v ujetništvu v Bremnu. Kmalu po vrnitvi na rodna tla je pri sosedu Kozmanu našel svojo življenjsko sopotnico Marico in že leta 1942 sta se poročila. Oba sta imela pridne zlate roke, s katerimi sta si ustvarila lasten dom, zgradila skedenj in »štalo«, ki nikoli ni bila prazna. Denar za preživetje je Tini služil z delom na Veržunovi žagi ter na žagi Otiški Vrh, kjer je ostal do upokojitve leta 1974. Tini je zelo rad hodil pomagat tudi sosedom na njive in travnike.

Zakoncema se je rodilo šest otrok, štirje še živijo. Pomagal jim je, da so si ustvarili svoje domove in prišli do slajšega kosa kruha, kot ga je imel sam.

Imel je veliko voljo do življenja, a bolezen je počasi načela njegovo telo. Tako kot je bil tih in skromen, tako kot je vse življenje prenašal vse tegobe, je tudi v zadnjih mesecih znal potrpeti.

Tini, zelo te pogrešamo; ko si sedaj na lepo starost moral od trdega dela spočiti svoje telo, si tako rad posedel pred hišo in bil vesel vsakega pozdrava in tople besede. Počivaj v miru in naj ti bo lahka zemlja, ki si jo tako rad obdeloval.

Štefka Škrubej

☆1924

†2007

Žalosten spomin

Še vedno senemoremo sprijazniti z resnico, da je naša mama, babica in prababica za vedno zaprla oči in se 26. januarja 2007 poslovila od nas.

Njene dobrote ne bomo nikoli pozabili, kakor tudi naukove, ki so vedno govorili o poštenosti, delavnosti in odkritosrčnosti.

Prižgane sveče na njenem grobu iskreno govorijo, kako smo jo imeli radi in kako pogrešamo jo.

Žalujoči: hčerka Danica, sinova Zlatko in Boris ter ostalo sorodstvo

Spomin

☆1957

†2006

Vlado Pogorevčnik iz Dovž

*Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči ...*

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu in mu prižigate sveče.

Žalujoči: žena Cvetka, sin Robi, mama Pavla ter sestra Vikica in svakinja Trezika z družinama

Naši dragi Ramšakovi – Zakeršnikovi s Kozjaka:

 oče **Dominik**, ☆1922 – †1997

 mama **Kristina**, ☆1919 – †2001

 hčerka **Štefka**, ☆1953 – †2004

*Vsi, ki jih imamo radi,
nikdar ne umro,
le v nas se preselijo
in naprej, naprej živijo ...*

Hvala vsem, ki njim v spomin živite in jim prižigate sveče.

Z bolečino v srcih – vaši najdražji

Mama Kristina, oče Dominik in hčerka Štefka leta 1959

Vida Pogorevc

☆1930

†2004

Spomin

*Odšla si od nas v kraj miru, tja,
kjer ni bolečin in ne trpljenja,
tja, kjer vse hudo pojenja.
Spomin nate ne bo zbledel,
vsak dan bo znova oživel,
spomin boleč na srečne dni,
ki bili so, a več jih ni.*

Mineva tri leta, odkar je mnogo prezgodaj odšla od nas draga žena, mama in babica **Vida Pogorevc**

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu, obujate spomine, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoči: mož Ivan, otroci Ivica, Vida in Marko z družinami, Jure ter vnuki Katja, Veronika, Aleks, Nejc, Anže in Eva

Sežiganje rastlinskih ostankov v naravi

Vladimir Nikolič

Sezona požarov v naravi se v zadnjih letih zaradi tople ter suhe jeseni in pomladi podaljšuje. Najpogostejši povzročitelj je človek s svojo nepremišljeno dejavnostjo. Požare zanetijo lastniki zemljišč, ki želijo s kmetijskih površin odstraniti organsko maso zaradi lažjega obdelovanja ali zaradi čiščenja površin v dobri veri, da je to za kmetijsko površino koristno. Mnogi so namreč zmotno prepričani, da s požiganjem trajno uničijo plevel in zemljo s pepelom pognojijo. Takšna oblika spravila organske mase s kmetijske površine je tako z vidika varstva okolja kot z vidika agrotehnike najbolj neprimeren in neutemeljen.

Okoljski razlogi

Glavni razlog za prepoved kurjenja v naravi je, da se s požari v naravi povzročata velika okoljska škoda, da se pri kurjenju širi neprijeten vonj, kar je posebej proble-

matično v urbanih naseljih. Posebej skrb zbujajoče pa je dejstvo, da se zaradi ognja, ki ne razvije dovolj visoke temperature, v zrak sproščajo strupeni plini, dim ter saje, ki so po dognanjih strokovnjakov toksični in karcinogeni (glej tudi Evropsko direktivo o kakovosti zunanjega zraka).

Razlogi z vidika agrotehnike in agrikulture

Praviloma s kurjenjem rastlinskih ostankov povzročamo negativne posledice za tla oziroma rodovitno prst. Pri kurjenju organske mase so tla izpostavljena visoki temperaturi, ki ni značilna za ta pedološki horizont. Visoka temperatura povzroča, da poleg mase, ki jo želimo sežgati, popolnoma propadejo občutljive vrste kmetijskih rastlin, ki bi jih še želeli obdržati. Ogenj in visoke temperature celo stimulirajo razvoj semena ne-

katerih trdovratnih plevelov, ki se jih bomo znebili s težavo, predvsem pa z višjimi stroški. Ogenj rastišče s svojim delovanjem tudi zakisa, v kisli frakciji tal pa uspevajo le manj intenzivne rastline in nekateri pleveli. Površina sicer po sežiganju z zakasnitvijo ozeleni, toda botanična sestava vzniklih rastlin bo na takšnih površinah po biološki in krmni vrednosti bistveno slabša. V zgornjem zračnem sloju ornice, torej na površini, kjer sežigamo, je največja količina koristnih mikroorganizmov, ki iz organskih ostankov v procesu humifikacije proizvajajo rastlinam potreben humus. V tem sloju so tudi drobnoživke, ki skrbijo za proizvodnjo in strukturo humusa ter strukturo tal. Visoke temperature, ki jih povzroči ogenj, uničijo velik del drobnoživk in humusa v tleh, tla brez humusa pa so praktično nerodovitna.

V zadnjih letih se z linearnim zmanjševanjem staleža živine

zmanjšuje tudi delež humusa v tleh, zato bi morali težiti ravno k temu, da bi čim več organskih ostankov zaorali v zemljo in ne sežigali. S tem ukrepom bi tudi blažili učinke suše. Sežiganje trave oziroma organskih ostankov na njivah in vrtovih pa ni primerno zgolj z biološkega vidika. Gost, jedek bel dim moti bližnjo soseščino, kar seveda ni najbolj prijazna gesta.

Požgana tla v nagibu so ob večjem deževju dosti bolj izpostavljena eroziji in nevarnosti plazanja.

Delček nepredvidnosti in precejneje lastnih sposobnosti pa sta lahko razloga, da goreča površina preide na področje, ki ga ne želimo požgati, kar lahko povzroči veliko materialno škodo in ogrozi človeška in živalska življenja.

Za vzdrževanje kultivirane krajine so bistveno primernejši postopki z organsko maso, kot so podoravanje, redna košnja, mulčenje ali kompostiranje.

Biserna poroka Eme in Ignaca Kerbeva

Urša Zdovc

12. novembra 2006 je bila v cerkvi sv. Marjete v Kotljah biserna poroka. Zvestobo do groba in medsebojno ljubezen sta si po šestdesetih letih srečnega zakona ponovno obljubila Ema in Ignac Kerbev z Javornika na Ravnah na Koroškem.

Rodila sta se kot kmečka otroka na Brdinjah, ona pri Maroltu, on pri Kerbevu. Vajena težkega življenja v otroštvu in rani mladosti sta po poroki leta 1946 z veliko ljubeznijo skrbela za svojih pet otrok. Oče Ignac je delal v Železarni Ravne, mama Ema je gospodinjila, vsak prosti trenutek pa sta izkoristila za priložnostna dela na kmetih, da sta prislužila krompir, fižol, jabolka in drugo hrano ter tako izboljšala

življenjske pogoje.

Njuni otroci so zrasli in si ustvarili svoje družine. Danes ju razveseljuje že deset vnukov in sedem pravnukov. Ker sta jih pazila, ko so bili starši v službi, ju imajo radi in z veseljem prihajajo v njun dom. Tako si mladost in starost podajata roke in ustvarjata pogoje za srečo, veselje in ponos obeh slavljencev.

Biserna poroka v Kotljah in njen veseli zaključek pri Neži pa sta bila tudi čudoviti priložnosti za srečanje številnih sorodnikov in dobrih prijateljev. V prijetnem razpoloženju so, tako kot znajo le ljudje z bogatimi izkušnjami, pozabili na težave, slavljencema nazdravili in se z njima iskreno poveselili. Emi in Ignacu naj

se izpolnijo vse njune želje, predvsem pa naj bosta še dol-

go zdrava in ljubljena v krogu svojih najdražjih.

Likovna razstava Jolande Nabernik

Stanko Hovnik

V ponedeljek, 5. 2. 2007, je bila v razstavnih prostorih Info-pisarne v Dravogradu otvoritev likovne razstave domačinke Jolande Nabernik. Umetnico je predstavil Robert Preglav, ki je razstavo tudi odprl.

Jolanda Nabernik je ljubiteljska slikarka, ki se s slikanjem ukvarja že od mladih nog. Je članica Društva koroških likovnikov, v krogu katerega se redno udeležuje društvenih razstav. Imela je tudi že nekaj samostojnih razstav (tri v Slovenj Gradcu in eno v Mariboru). V Dravogradu je to njena prva samostojna likovna razstava. Njena najljubša tehnika je pastel, veseli pa jo tudi delo

Nabernik (v belem plašču) med povabljenici na otvoritvi razstave.

z ogljem in svinčnikom. Njena prioriteta so portreti in akti.

Jolandina ljuba tema slikanja so portreti.

Ilustrirala pa je že tudi dve knjigi. Zadnje čase jo privlači kiparjenje, kjer je že naredila prve korake.

Čestitke avtorici za dobro postavljeno in zanimivo razstavo.

Bernekerjeve nagrade in priznanja

Stanko Hovnik

Ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika je Mestna občina Slovenj Gradec podelila tudi Bernekerjeve plakete in nagrado. Slovesnost je bila 7. februarja 2007 v Kulturnem domu Slovenj Gradec. Slavnostni govor je imela Mira

Strmčnik, lanskoletna dobitnica te nagrade za delo v Kulturnem društvu Šmartno. Bernekerjeve plakete in nagrado je podelil župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar. Plakete za leto 2007 so prejeli: Anja Ramšak,

gimnazijsko kulturno društvo SPUNK, Lutkovna skupina VVZ Slovenj Gradec in Lidvina Jamnik, gledališka skupina KD Stari trg, nagrado za leto 2007 pa je prejel Janez Kolarič, Kulturno društvo Šmartno. Čestitamo vsem dobitnikom

priznanj in jim še naprej želimo veliko uspehov pri bogatnjenju kulturnega utripa v svojem okolju.

Po končani podelitvi so si obiskovalci lahko ogledali monodramo Pavlek.

Dobitniki Bernekerjevih plaket in nagrade za leto 2007

Delovno zakorakali v leto 2007

Duša Komprej

Kot vsako leto smo tudi tokrat člani Folklorne skupine Gozdar iz Črne na Koroškem delovno pričeli leto 2007, in sicer z dvodnevni- mi vajami, ki jih imamo že več let zapored v planin- skem domu na Slemenu. V soboto zjutraj je bil prihod in namestitev udeležencev, nakar smo pričeli z vajami – tako plesnimi kot pevski- mi. Vso soboto smo plesali in peli, vmes imeli kakšno vajo za sprostitev in oddih. Večer smo zaključili z ob- čnim zborom, ki tokrat ni bil volilen, tako da bo tudi skozi to leto poskušal sku- pino čim boljše voditi do- sedanji predsednik Gorazd Mlinšek in še naprej bomo plesali pod vodstvom Mate- je Obojnik ter peli ob nasvetih Mojce Kovač Piko.

Na občnem zboru smo pre- gledali tudi poročila za nazaj in bili kar zadovoljni s svojim delom. Zastavili smo si kar veliko ciljev in načrtov za v prihodnje, ki jih bomo po- skušali čim boljše speljati. Naj omenim le nekaj najzanimi-

vejših: v mesecu aprilu bomo pripravili posebno proslavo v počastitev 25. obletnice ob- stoja skupine in izdali bilten, prvomajske praznike bomo preživeli delovno s predsta- vitvijo skupine in s tem tudi Slovenije nekje v tujini, v me- secu avgustu pa bomo v okviru tradicionalnega turističnega tedna v Črni na Koroškem organizirali mednarodni folklorni festival. Vsekakor se bomo udeleževali tudi vseh kulturnih prireditev tako v domačem kraju kot izven nje- ga in se še naprej vsak petek redno dobivali na vajah.

Večer smo zaključili s plesom in zabavo do jutranjih ur, po naporni noči pa nadaljevali z vajami in učenjem novih sple- tov, in to kar na prostem. Vre- me nam je bilo namreč zelo naklonjeno in smo lahko ves dan, pa čeprav sredi januarja in na nadmorski višini 1096 m, preživeli na prostem. Po napornem učenju je sledilo okusno kosilo, z njim pa smo tudi zaključili dva dni prijet- nega, predvsem pa poučnega druženja na Slemenu.

